

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU
GÖÇ VE UYUM ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

22 Ekim 2024 Salı

KONU

- Alt Komisyon Başkanı Atay Uslu'nun, alt komisyonun kuruluşuna, bugünkü gündemine ve bundan sonraki çalışma takvimine ilişkin açıklaması
- Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Celile Eren Ökten ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürü Cengiz Mete'nin, Türkiye'de sığınmacı statüsünde bulunan öğrencilerin okul durumları, sorunları ve bu sorunların çözümü için yapılan çalışmalar hakkındaki sunumları

22 Ekim 2024 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.52
BAŞKAN: Atay USLU (Antalya)

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - İnsan Hakları İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulan Göç ve Uyum Alt Komisyonunun 28'inci Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı 1'inci Toplantısını açıyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekillerimiz -dışarıdan milletvekili arkadaşları da görüyorum burada- öncelikle hepiniz hoş geldiniz.

Biz, bu yasama döneminde aslında bir çalışma yapmıştık başlangıçta ama araya yerel seçimler vesaire girmesi nedeniyle bir süre ara verdik ama şimdi tekrar belli bir program çerçevesinde arkadaşlarla bir taslak program çalıştık. Şimdi kurul üyesi arkadaşlarla da onları paylaşıyoruz. Paylaştıktan sonra, önümüzdeki günlerde bu konunun üzerinde çalışmaya devam edeceğiz.

Göç, dün dünyanın gündemindeydi, bugün de gündeminde, her zaman gündemde olan bir konu. Bu konuda hepimizin yapması gereken, atması gereken adımlar var. Göç, yönetilmesi gereken bir süreç, doğal bir süreç, aslında sosyolojik bir olay; doğru yönetildiği zaman doğru sonuçlar ortaya çıkıyor. Biz de bu minvalde, Göç ve Uyum Alt Komisyonu olarak, bütün siyasi partilerin ortak kararıyla kurulan ve Komisyonunda da farklı partilerden arkadaşlarımızın olduğu bir Komisyon olarak -grubu bulunan siyasi partiler burada temsil ediliyor, yalnızca bir parti yok ama o partiden de arkadaşlar zaman zaman geliyorlar- burada ortak bir çalışma takvimi içerisinde bu planlamayı yapmak istiyoruz.

Bugün Millî Eğitim Bakanlığımızı davet ettik. Millî Eğitim Bakanlığımız da Bakan Yardımcısı Sayın Celile Eren Ökten Hanımefendi, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürümüz Cengiz Mete Beyefendi ve ekibiyle beraber geldiler. Hoş geldiniz diyoruz sizlere de.

Bundan sonraki takvimimizde Aile Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı, biliyorsunuz, Göç İdaresini davet etmiştik daha önceki dönemde ama arada tekrar Göç İdaresini davet edebiliriz. Yine, çalışma takvimimiz içerisinde, Antep ve Kilis başta olmak üzere Suriyelilerin yoğunlaştığı illerde yerinde incelemeler yapmayı planlıyoruz, İstanbul'da yerinde bir inceleme yapmayı planlıyoruz, Antalya'da yerinde inceleme yapmayı planlıyoruz ki Antalya'da Suriyeliler değil, onun dışında ikamet izniyle bulunan çok sayıda yabancı bulunuyor. İkametle kalan yabancıların da ister istemez hem entegrasyon hem de kalmayla ilgili problemleri var ve yaşadıkları var, onlarla ilgili ne yapılabilir, yerinde görelim istiyoruz.

Tabii, göçün bir de düzensiz göç boyutu var. Düzensiz göçle de yoğun bir şekilde mücadele ediliyor. Düzensiz göçle mücadele konusunda daha önce sınıra ziyaretlerde bulunmuştuk ama bu dönem yine milletvekillerimizle, özellikle doğu sınırımızdaki -Van olur, Ağrı olur, Hakkâri olur- illere gidip sınır güvenliği açısından neler yapıldığını görme anlamında yerinde incelemeler yapalım diyoruz.

Tabii, düzensiz göçün Avrupa'ya doğru bir akışı da söz konusu. Avrupa'ya doğru akışta da Ege üzerinden geçişler var. Ege'de, bugün, Akdeniz'de her gün göçmenlerin öldüğüyle ilgili haberleri duyuyoruz. Aslında bu geçişler nasıl oluyor, neden oluyor, o noktada alınan tedbirler nelerdir konusunda da İzmir'de, Çanakkale'de, Edirne'de başta olmak üzere batı sınırlarımızda da yerinde incelemeler yapmayı önümüzdeki dönem için planlıyoruz.

Tabii, göç yalnızca Suriyelilerden ibaret değil, onun dışında Türkiye'de farklı statülerde bulunan, uluslararası koruma statüsüyle bulunan farklı topluluklar da var, yabancılar da var, onlarla ilgili de çalışmalar yapmayı planlıyoruz.

Yine, iş gücü piyasasına katılımlarıyla ilgili hem Hükümetin yaptığı, bakanlıkların yaptığı çalışmalar var hem de kamuoyunda farklı sektörlerin farklı talepleri ve farklı serzenişleri var; bunlarla da ilgili, başta ticaret odaları, ziraat odaları olmak üzere farklı sivil toplum kuruluşlarıyla da önümüzdeki günlerde temas kurmayı düşünüyoruz.

Ben daha fazla vakit harcamadan konuya geçmek istiyorum. Sayın Bakanımızın, Sayın Genel Müdürümüzün bize sunumları olacak. Sunumların sonunda, özellikle göçmen çocukların Türkiye'deki eğitim durumları nedir, okula erişim durumları nedir, bu konuda neler yapılıyor, bu konudaki projeler nelerdir, ileriye dönük hedefler nelerdir, bu konuda kendilerinden bilgi alacağız. Bilgi aldıktan sonra, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın ve diğer milletvekili arkadaşlarımızın varsa sorularını alırsak, değerlendirmelerini alırsak.

Tekrar hoş geldiniz diyorum, sözü size bırakıyorum.

Siz, önce bir heyetinizi tanıtırsanız çok memnun oluruz Sayın Bakanım.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI CELİLE EREN ÖKTEN - Teşekkür ediyorum.

Sayın vekillerim, öncelikle saygılarımı sunuyorum.

Ben Celile Eren Ökten, Millî Eğitim Bakanlığından Bakan Yardımcısı olarak toplantıya iştirak ediyorum.

Kendi uhdemdeki Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün uhdesindeki Göç ve Acil Durumlarda Eğitim Daire Başkanlığımızın yürüttüğü çalışmaları ve buna ilave olarak da Bakanlığımızın diğer birimleri olarak -ki eğitimle ilgili bütün daire başkanlarımız da şu anda burada hazır bulunmaktalar- Bakanlığımızın yabancı uyruklu öğrencilere yönelik eğitim hizmetleri hakkında zatîalilerinize bilgiler vereceğiz.

Ben, müsaadenizle, sözü Genel Müdürümüze bırakıyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Teşekkür ederiz.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Millî Eğitim Bakanlığında Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü olarak “göç ve acil durumlarda eğitim” konusunun sorumluluğunu yürüten bir Genel Müdürlüğüüz.

Bizler de bugün, özellikle yabancı uyruklu öğrencilere yönelik, geçmişten bugüne yaptığımız eğitim hizmetlerini ve bu eğitim hizmetlerinin istatistiksel olarak yıllara göre dağılımı, yaptığımız projelerdeki ana konuların ne olduğu hususunda heyete bilgiler sunacağım.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Kıymetli bir ekiple gelmişsiniz, teşekkür ederiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI CELİLE EREN ÖKTEN - Biz teşekkür ederiz.

Müsaadenizle ben sunuma başlamak istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI CELİLE EREN ÖKTEN - Malumunuz, ülkemizde bulunan geçici koruma altındaki öğrenciler başta olmak üzere tüm yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim hizmetlerinden faydalanmaları ve sosyal uyumlarının aslında daha çok sağlanması amacıyla çok çeşitli çalışmalar yürütülüyor Bakanlığımızda. Biz de Bakanlıkta bu konudaki çalışmaları üstlenen bir Genel Müdürlük olarak faaliyetlerimize devam ediyoruz. Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimindeki temel gelişmeleri yıllara göre tabloda yansıtmaya çalıştık. Özellikle 2011 yılında göç meselesinin başlamasıyla birlikte geçici barınma merkezlerinde il millî eğitim müdürlükleri aracılığıyla eğitim ortamları oluşturulmuştu, bu 2012’de de devam etti. Ancak 2013 ve 2014 yıllarına geldiğimiz zaman artan göçle birlikte konunun daha farklı bir projeksiyonda değerlendirilmesi ihtiyacı doğduğundan dolayı özellikle 2014/21 sayılı Genelge’yle ülkemizde Suriyelilerin özellikle geçici eğitim merkezlerine dâhil edildiği bir sürecin başladığını görüyoruz 2014 yılında. Bu tarihe kadar eğitimler daha çok barınma merkezlerinde, illerde valiliklerin veya il millî eğitim müdürlüklerinin aldığı tedbirlerle yürütülmüştü fakat 2014 yılındaki 21 sayılı Genelge’yle geçici eğitim merkezlerimiz kuruldu. Geçici eğitim merkezleri özetle hem Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarımızın hem de kamu kurumlarının binalarının kullanılarak daha çok Suriyeli yani Suriye uyruklu öğrencilerin kendi ülkelerindeki aldıkları eğitim müfredatını takip eden ve bunu uygulayan bir modeldi geçici eğitim merkezlerindeki modelimiz. Çünkü Millî Eğitim Bakanlığı olarak o günkü varsayımımız bu göç eden nüfusun belli bir süre sonra ülkelere geri döneceği ve ülkelere geri döndükten sonra da eğitimlerine kaldıkları yerden devam etmesi üzerine kurgulanmıştı; açıkçası uzun bir süre bu konu bu minvalde devam etti. Ardından göçün artmasıyla birlikte özellikle yaşanan birtakım sosyal uyumla ilgili öğrencilerin birkaç yıldır ülkemizde eğitim ve öğretime devam etmelerine rağmen hâlâ istenilen düzeyde bir mesafe katedilemediği görüldüğünden dolayı artık Suriyeli öğrencilerin bizim Türk eğitim sistemine entegrasyonu ile ilgili bir karar alındı, aslında başka bir projeksiyon belirlendi. Bu paradigma değişikliğiyle birlikte bizler bütün okullarımızı Suriyeli öğrencilerin eğitim öğretim göreceği şekilde planladık; okul öncesinden temel eğitime, temel eğitimden ortaöğretime ve ortaöğretimdeki bütün çeşitlilikteki eğitim öğretim genel müdürlüklerimize ait okullarımızda planladık ve bu öğrencilerin tamamı okullarımızda aynı bizim öğrencilerimizle birlikte eğitim öğretim almaya başladı. Bu süreç özellikle 2020’ye kadar devam etti. 2020’ye geldiğimizde 2020 yılında geçici eğitim merkezleri tamamen artık fonksiyonunu tamamladı ve o günden itibaren geçici eğitim merkezleri yok, eğitim öğretim bizim kendi öğrencilerimiz gibi kayıt döneminde temel eğitim okullarına, sınavla öğrenci alan okullar ise sınavla öğrenci alan veya yerel yerleştirmeye öğrenci alan okullara da yerel yerleştirmeye dâhil olmaya başladılar. Tabii, bu süreçte eğitim ve öğretim devam ederken elbette birçok projeyi de beraberinde götürdük, hem projeler bazında hem de ilgili genel müdürlüklerimiz artık kendi öğrencileri yani Türk eğitim sisteminin müfredatına uygun olarak eğitim ve öğretim devam ettiği için buradaki öğrencilerin yüksek faydasına yönelik tedbirler almaya çalıştık. Burada özellikle Millî Eğitim Bakanlığı olarak belki de bahsetmem gereken konu biz Bakanlık olarak bütün çocukları tek bir merkezden değerlendiriyoruz; tek merkez, baktığımız tek yer çocuk olmaları ve bu çocuklara eğitim öğretim olanaklarını en nitelikli şekilde sunmayla ilgili gayret. Hem uluslararası sözleşmeler hem bu konudaki yasalar, kanunlar, yazılı metinler bize bunu söylüyor ve aynı zamanda tabii ki biz Türk milleti olarak da bu konuda çok ciddi bir hassasiyet gösterdik, çocukların eğitim sistemine dâhil edilmesinin belki de en önemli vazifemiz olduğunu gördük. Bütün gerek merkez teşkilatı gerekse taşra teşkilatı ve burada kurduğumuz komisyonlar bu çocukların okullaştırılmasıyla ilgili büyük bir gayret gösterdi. Bu gayret içerisinde de az önce ifade ettiğim hem merkezî anlamda burada Bakanlık planlamasıyla hem de projeler kapsamında elde ettiğimiz fonlarla eğitim öğretime devam ettik. Bu arada uluslararası fonlardan bahsedeyim: Uluslararası fonların özellikle çok büyük bir kısmı yabancılara yönelik eğitim hizmetlerinin daha nitelikli hâle getirilmesiyle ilgili kullanılıyor malumunuz ve bunların tamamı yabancı kaynaklı yani aslında genel bütçeden buraya ayrılan herhangi bir kaynağımız bulunmuyor. 2023-2024 yılına geldiğimiz bu tarihte de yabancı uyruklu öğrencilerin eğitime erişimiyle ilgili ve sosyal uyumlarına yönelik programlarımız yürütülüyor.

2014-2024 yılları arasında yabancı uyruklu öğrencilerin eğitime erişim verilerini yansıta sunmaya çalıştık. 2014-2015’te çağ nüfusu dediğimiz nüfus 756 bin iken öğrencileri okullaştırdığımız rakam 230 bindi. Bugün geldiğimiz 2024-2025 eğitim ve öğretim yılındaysa çağ nüfusu 1 milyon 269 bin 956, okullaştırılan öğrenci sayısı ise 1 milyon 13 bin 435. İki yıl arasındaki, son iki yılda 2023-2024’te yüzde 76,44 olan okullaşma oranı bugün itibarıyla yüzde 79,80’e ulaşmış durumda. Aynı zamanda bu verilerin tamamının İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığının Yabancı Uyruklu Çağ Nüfusu verilerinde kullanıldığını ifade etmek istiyorum.

Burada da yansıta tüm yabancı öğrenciler yani burada Suriyeli değil, ülkemizde yaşayan tüm yabancı uyruklu öğrenciler için hazırladığımız bir veri. Okul öncesinden bütün sınıf kademelerine kadar okullaştırdığımız kız-erkek öğrenci sayıları, toplam kayıtlı öğrenci sayısı, eğitim kademelerine göre öğrenci sayılarını yansıtmaya çalıştık. Özellikle okul öncesi, malumlarınız olduğu üzere ülkemizde de zorunlu bir eğitim değil; zorunlu eğitim kapsamındaki 1’inci sınıftan 12’nci sınıfa kadar olan okullaşma oranlarında özellikle temel eğitimin 1’inci kademesi ve 2’nci kademesi yani 1’inci sınıftan 8’inci sınıfa kadar oldukça yüksek oranda okullaşma olduğunu görüyoruz ki temel eğitimin ilk döneminde şu anda yüzde 96,66’ya, 2’nci kademesinde de yüzde 95,15’e ulaştık ancak...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - En fazla hangi ilde? En fazla hangi ilde bu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - İller bazında çalışmamız yansıda yok ama bakalım notlarımıza, ben bitene kadar iletelim size.

Okullaşma oranı mı Sayın Vekilim, yoksa şey mi?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bu öğrenciler en fazla hangi ilde bulunuyor?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Tabii söyleyeyim onu: En fazla İstanbul'da sayı olarak, 2'nci Gaziantep'te, 3'üncü Hatay ama yoğunluk olarak Kilis 1'inci sırada, 2'nci sırada Gaziantep.

2'nci kademedeki okullaşma oranının yüzde 52,86'yla ilgili bir diğer okul türlerine göre ve seviyelerine göre düşük olduğunu görece olarak söyleyebiliriz. Buradaki gerekçe de malumunuz ortaokul sonrası hem sınavlı okullara giren öğrencilerle ilgili sınav puanıyla yerleşen okullara tercih eden öğrencilerin sayısında bir düşüş oluyor, aynı zamanda ekonomik gerekçelerle veya geldikleri ülkelerdeki eğitim öğretim alışkanlıklarıyla da alakalı. O bölgede de zaten 2'nci kademe dediğimiz ortaöğretim kısmı özellikle çok da tercih edilen bir alan değil. Bu konuda bir alışkanlık olduğunu, o bölgede dört yıl görev yapmış biri olarak çok net saha çalışmalarında gözlemlediğimi ifade ederek bu oranla ilgili problemin de büyük bir kısmının buradan kaynaklandığını söyleyebilirim.

Yine, yabancı uyruklu öğrencilerin eğitime erişim verilerini genel müdürlük bazında sayısal olarak dağılımlarını yansıtmaya çalıştık. En yüksek oranda yine temel eğitimde 755 bin, din öğretiminde 130 bin, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünde 39 bin, Ortaöğretim Genel Müdürlüğünde 31 bin. Hayat ve Öğrenme Genel Müdürlüğü, bizim uhdemizde olan açık öğretim okullarında 24.586 ve 1 milyon 13 bin 435 öğrenci şu anda Genel Müdürlük bazlı eğitim ve öğretime devam eden öğrenciler.

Yine burada yansıda ifade etmeye çalıştığımız geçici koruma altındaki öğrencilerin eğitime erişim verilerinin grafiksel olarak dağılımı. Bu öğrencilerin belki de -önemli bir veri- yüzde 49,14'ü kız öğrenciler, yüzde 50,86'sı ise erkek öğrenciler. Kamuoyunda belki kız öğrencilerin okullaşmadığıyla ilgili zaman zaman haberlerde okuyoruz ama bu veri tam da birbirine yakın bir oran olduğunu bize gösteriyor, eğitim ve öğretime ilgili bir nüfusla karşı karşıyayız.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) - Devamlılık konusunda da geçerli mi bu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Tabii, Sayın Vekilim, bu konuda da eğitim öğretime başladıktan sonra özellikle ortaöğretimin yani lise kademesinin 10'uncu sınıfından itibaren devamsızlıklar başlıyor ama ondan önce hiçbir sorun yok, çok ilgililer eğitim ve öğretime.

Burada kamuoyunda da çokça belki de ismi tanınmış gelebilir PIKTES Projesi, yabancı uyrukluların eğitime yönelik Bakanlığımızca yürütülen projeler var. Bu projelerin tamamı Avrupa kaynaklı veya Avrupa Birliği kaynaklı veya işte, diğer kurum, kuruluşlar kaynaklı fonlar üzerinden yürütülen projeler. Bu projelerin ortak özelliği yabancı uyruklu öğrencilerin eğitime erişiminin sağlanması yanında Türk öğrencilerin de eğitim ve öğretim kalitesinin korunmasını amaçlıyor çünkü aynı bölgede, aynı okulda devam eden bu öğrencilerimizin hizmetine sunulan bir kaynak. Yüzde 51 yabancı uyruklu öğrenci, yüzde 49 Türk öğrenci oranı şeklinde bu fonların harcanmasında da bu orana dikkat ediyoruz tamamen, bunların en başında da PIKTES projesi. PIKTES dışında da Bakanlığımızın farklı birimleri tarafından dış kaynaklı fonlarla Yabancılar Yönelik Şartlı Eğitim Yardım Programı, Suriyeli Destek Personeli Programı, Türkiye'deki Suriyeli ve İhtiyaç Sahibi Türk Çocuklara Yönelik Erken Çocukluk Eğitimi Projesi, Mesleki ve Teknik Eğitim Yoluyla Sosyal ve Ekonomik Uyum Projesi, Türkiye'de Kaliteli Çıraklık ve Mesleki Eğitim Yoluyla Suriyeli ve Ev Sahibi Toplulukların İstihdama Erişimlerinin Kolaylaştırılması Programı, yine Yenilenebilir Enerji Sektöründe Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklar İçin İstihdam Edilebilirliğin Artırılması. Projelerin ortak özelliği -az önce de ifade ettim- mutlaka ev sahibi topluluklar dediğimiz bizim Türk vatandaşlarımızın da projeden aynı oranda istifade edebilmesine yönelik bir proje doğası oluyor projelerimizde ve...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yemek veriliyor bunlarda ama giysi verilmiyor yani gelen yüzde 51 yabancıya giysi de veriliyor, çanta da veriliyor, Türk öğrencilerine sadece yemek veriliyor bu projede, bilginiz olsun. Urfa'da ben yaşadım, giysilerine bakınca hangisinin yabancı olup olmadığını giysilerinden bile anlıyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Tabii, bu konuda yani Sayın Vekilimizin bu konuda tespiti olmuş yani tespitle ilgili bu konuyu da tekrar bakalım. Bizim bakış açımız ve bu konudaki çalışmalarımız -Sayın Vekilim- az önce de ifade ettiğim gibi öğrenci ayrımı yapmadan okulun 500 öğrencisi varsa bu 500 öğrencinin yüzde 51'i yüzde 49'a dağılımı şeklinde bütün yardımları iletmeye gayret ediyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Öyle değil. Başkandan da özür dilerim. Şimdi, gelen yabancı 100 kişi ise o 100 kişinin yarısı kadar Türk öğrenci geliyor yani 100 kişi yabancıysa 50 kişi veya 49 kişi. O 49 kişiye öğle yemeği veriliyor ama o yabancıya giysi, çanta, ayakkabı, yemek vesaire hepsi veriliyor yani siz baktığınız zaman orada gelen yabancıların üstü başı, çantasından onun yabancı olduğu belli; bizim Türk öğrencileri de, bakımsızlar âdeta, imreniyorlar onlara. Ben sana o kadarını söyleyeyim yani 500 öğrencinin 500'üne yapılmıyor, yarısına yapılmıyor, ayırım yapıyor; orada 49 kişi vesaire 100 yabancı varsa orada okul idaresi kendi inisiyatifi. Yani özür dilerim, dağıtıyorum ama konunun açılması açısından tekrar. Yani böyle bir sıkıntı var, vatandaşımız Türk öğrencileri...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Mahmut Bey, şey yapalım mı?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Özür dilerim, bitirdim. Yok, yok, ben...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Belki bireyseldir, belki bölgeseldir...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bireysel değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Sunuyu bir alalım. Anladım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Az önce ifade ettiğimiz PIKTES Projesi 6 Ekim 2016 tarihinde 1'inci fazı başlamıştı, 3 Temmuz 2019'da 300 milyon avro bütçeyle tamamlandı. Akabinde PIKTES-2 Projesi

20 Aralık 2018’de başladı ve 21 Ocak 2023’te tamamlandı, 400 milyon avro bütçeli. PIKTES+ şu anda yürüttüğümüz ve 2025 Ekim ayında tamamlanacak olan PIKTES Projemiz de 300 milyon avroyla eğitim ve öğretim hizmetlerinin nitelikli sürdürülebilmesi konusunda eğitim ve öğretim değerlerimize, ilgili kurumlarımıza destek olan büyük bir proje. Bu kapsamda, PIKTES projesi kapsamında şu anda hâlihazırda devam eden ve Suriyeli öğrencilerin okuduğu okullar ve bizim -az önce de ifade ettim- Türk öğrencilerimizin okuduğu okullarla birlikte -karma olduğu için- bu okullara da kullanılmak üzere, oradaki ihtiyaçları gidermek üzere 3.214 temizlik görevlisi, 1.714 de güvenlik görevlisi gönderiliyor. Yine, Suriyeli öğrencilerin eğitim öğretimlerinde dil bariyerlerini, dil sorununu aşmaları için 2.792 Türkçe öğreticisi, 17 Arapça öğreticisi -bu, projenin ilk başında daha yüksek sayıdaydı, artık ihtiyaç kalmadığı için 17’ye kadar düştü- ve bir de okullarımızda 274 rehber danışman görev yapıyor. Yani 3.083’ü “öğretmen” diyebileceğimiz öğretici, 4.928’i de “destek personeli” diyebileceğimiz temizlik ve güvenlik personeli; toplamda 8.011 personel PIKTES projesi kapsamında Avrupa Birliği fonundan faydalanarak hizmetlerine devam ediyor.

Burada belki özellikle altını çizmem gereken nokta şuydu: Burada, bu yıl eğitim öğretim yılı başlarken okullarımızda temizlik personeliyle ilgili gündem olduğu zaman “PIKTES projesi kapsamında olan bu okullara sadece Millî Eğitim Bakanlığı temizlik görevlisi istihdam etti.” gibi bir şey vardı, haberlerde de çıktı aslında, basında da yer aldı, bunları da gözlemledik; tam tersine, Sayın Başkanım, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden hiçbir şekilde temizlik personelleri bu kurumlarda, bu okullarda görevlendirilmemiştir. Görevlendirilen personeller PIKTES projesi kapsamında, aynı zamanda bizim Türk öğrencilerin yoğun olduğu... Bu okullardaki dağılıma baktığımız zaman, en fazla istifade eden de Türk öğrencilerimiz olacak şekilde planlarımızı yapmıştık. Bir problem olmadan şu anda devam ediyor.

Eğitime erişime yönelik faaliyet alanlarımız Türkçe dil eğitimi, destekleme eğitimleri, taşıma hizmeti, telafi eğitimleri, kırtasiye desteği, materyal ve kitap desteği şeklinde proje kapsamında devam ediyor. Özellikle burada bizim destekleme eğitimleri ve telafi eğitimleriyle eğitim öğretimde geride kalmış, eğitim öğretimde beklenen noktaya gelememiş öğrencileri de destekleme yönünde çalışmalarımız var. Yaz döneminde, eğitim öğretim devam ederken, kimi zaman eğitim öğretim devam ederken aynı zamanda kurslarla öğrencilerin geri kalmış oldukları derslerden akademik anlamda takviyeleriyle ilgili proje kapsamında tedbirlerimiz oluyor. Taşıma hizmeti ise... Taşıma hizmeti de gündemde olan bir konu olduğu için bu konuya da izninizle açıklama getirmek istiyorum. Bizim taşıma hizmetlerimiz mekânsal yoğunlaşmadan kaynaklanan problemenden dolayı, okullarımızda o bölgede eğer yabancı öğrenci sayısı çok fazlaysa, oradaki yoğunlaşmayı azaltmak üzere proje kapsamında öğrencilere en yakın, daha az yabancı öğrenci olan okula taşıma yoluyla çözdüğümüz, aslında mevcut okulu rahatlatma adına aldığımız bir tedbir. Bu konuda da son yıllarda özellikle çok da ihtiyaç kalmadı. Şu anda yaklaşık 5 bin öğrenci taşıyor, zamanla bu sayının daha da azalacağını tahmin ediyoruz.

Yine, önemli bir konu, Türkçe öğretim programı geliştirilmesiyle ilgili şu anda Bakanlığımızda yine bu proje kapsamında önemli bir çalışma yürütülüyor. Özellikle CFR temelli uluslararası standartlarda bir program geliştiriyoruz, tamamlandı aslında, son rötuşları yapıyor. Yine, ölçme ve değerlendirme ve Türkçe dili sınav sistemi konusunda çalıştaylar yaptık, tamamlandı; bu da kısa süre sonra devreye girmiş olacak. Yani uluslararası standartlarda ölçülebilir bir sistemi devreye sokmuş olacağız bu projeye birlikte.

Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri; Millî Eğitim Bakanlığının belki de “yüz akı” diyebileceğimiz hususlardan bir tanesi de sosyal uyum alanında yapmış olduğu çalışmalar çünkü bugüne kadar okullarımızda bu anlamda, sosyal uyum alanında bir problem yaşamadık. Bunun sebebi de özellikle çok önemseydiğimiz yani eğitimlerinin yanında, onların okullarda akranlarıyla, arkadaşlarıyla uyum içerisinde eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam etmesi için aldığımız tedbirler. İşte, kültür ve sanat etkinliklerimiz var, bilimsel etkinlikler yapıyoruz birlikte, spor turnuvaları ve yarışmalar düzenliyoruz, piknik, gezi, tiyatro ve toplu faaliyetler; yine, rehberlik faaliyetlerini çok önemsiyoruz, Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğümüz bu konuda büyük destek veriyor; proje kapsamında psikolojik danışman ve rehber öğretmen istihdamından tutun da sosyal ve duygusal becerilerinin geliştirilmesi programı, sosyal uyum rehberlik etkinlikleri programı, aile sosyal uyum psikoeğitim programı, mesleki yönlendirme faaliyetleri gibi faaliyetlerle de aslında eğitim öğretimin sadece akademik bir alandan ibaret olmadığını, bu kadar büyük orandaki bir nüfusun okullarımızda problemsiz bir şekilde eğitim öğretime devam etmelerinin altında sosyal uyumu öncelediğimizi de ifade etmek isterim. Sosyal uyum gerçekten Millî Eğitim Bakanlığında çok başarılı yürütülen alanlardan bir tanesi.

Yine, bu faaliyetler kapsamında ulaştığımız öğrenci sayılarını yansıta sunmaya çalıştık. Türkçe dil eğitimine katılan toplam öğrenci sayısı 1 milyon 208 bin 794 öğrenci, telafi eğitimlerine katılan 165.266 öğrenci ve aşağıya doğru velilere kadar yani 53 bin veliye de sosyal uyum faaliyetleri altında... Çünkü eğitim öğretimin bir ayağının da aile olduğunu biliyoruz ve bu konuda da Millî Eğitim Bakanlığımız da Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde de aileyi merkeze alan bir anlayışla bu yıl programlarını güncelledi. Sosyal uyum faaliyetlerini de aslında biz bu kapsamda velilere yönelik, onları merkeze alacak şekilde yeniden düzenliyor ve ele alıyoruz. Şu anda da yine Bakanlığımızda bu proje kapsamında sosyal uyum faaliyetleri konusunda yeni bir program hazırlıyoruz. Bu program da geçmişten bugüne hem yaşadığımız tecrübeler hem de daha bilimsel nitelikli bir çalışmayı merkeze alan bir anlayış içerisinde olacak.

Okulları destekleyici faaliyetlerimiz oldu bu süreçte. Bunlar bizim kendi okullarımız, donatım ve ekipman desteği sağladık. Bu destekler tamamen yabancı fonlar sayesinde oldu. Temizlik ve güvenlik personeli az önce ifade ettim. Temizlik malzemesi desteği, prefabrik ve konteyner sınıf kurulumu... Özellikle depremle birlikte, bölgedeki bu 11 il de aynı zamanda Suriyeli nüfusun en yoğun olduğu illerdi, malumunuz. Dolayısıyla prefabrik ve konteyner sınıf ihtiyaçları burada da vardı. Proje kapsamında buralarda da prefabrik derslik yaptırıldı. Yine, e-sınav ve EBA destek merkezleri kurulumu yaptık bu proje kapsamında. Kütüphane kurulumları, bilgisayar ve laboratuvar kurulumları ki bunların hepsi aslında okulun demirbaşına kaydedilen, bizim kullanımımızda kalacak olan destekleyici faaliyetler olarak yer alacak. Yine, bu proje kapsamında az önce bahsettiğim “demirbaş” şeklinde ifade ettiğim şeylerin dağılımını görüyoruz. 336 tane prefabrik anaokulu, 20 tane konteyner anaokulu, 52 tane prefabrik özel eğitim anaokulu; bu da tamamen bu projeye özgü hazırlanan, önemli bir derslik ihtiyacını da gideren çalışma oldu. Yine, laboratuvar kurulumlarımız, akıllı tahta, dizüstü bilgisayar, masaüstü bilgisayar... Yine, bu okullara sağlanan destekler aynı zamanda az önce verdiğimiz oranı da dikkate alarak yüzde 51’e yüzde 49... Tabii, buraya gelmemiz kolay olmadı,

yüzde 51'e yüzde 49 oranı sonradan bizim bu konudaki kendi öğrencilerimizin de faydalanması gerektiği yönündeki ısrarımızla birlikte Avrupa Birliği delegasyonu'yla yapmış olduğumuz görüşmeler neticesinde sağlanan bir imkândır; bunu da ifade etmiş olayım.

Bu arada savaş mağduru Ukraynalı çocukların eğitimiyle de aslında ilgileniyoruz. Özellikle, Ukraynalılar 25 Mart 2022 tarihinden itibaren ülkemize kabul edilmeye başlandı. Antalya ili özelinde, daha yoğun oradalar zaten. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koruması altında bulunan Ukraynalı savaş mağduru çocukların eğitimden uzak kalmamaları konusunda bizler de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla birlikte çalışmalar yürütüyoruz. Özellikle Türkçe öğretimi, beceri geliştirme, "hibrit eğitim" dediğimiz hem kendi müfredatlarını hem de bizim müfredatı takip edebilecekleri modelle çalışıyoruz ve kurslar açıyoruz. Bu kurslardan da öğrenciler büyük oranda memnun ve istifade ediyorlar.

Yine, bu savaş mağduru çocuklardan Filistinli çocukların eğitimiyle ilgili de aksiyon aldık. Yaşanan insani krizden etkilenen çocuklarla ilgili olarak denklik işlemleri yapılan Ankara'da 231, İstanbul'da da 328 olmak üzere toplam 559 Filistinli çocuk okullarımıza kaydedilmiştir. Yine, Türkçe dil öğretimi kurs programından 503 Filistinli kursiyer faydalanmaktadır. Filistinli misafirlere yönelik yine Türkçe okuma yazma, el sanatları, ebru, kültürümüzle alakalı kurslar açarken aynı zamanda yaşadıkları travmayı azaltacak, bir nebze olsun onların bu konudaki ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte çalışmalarımıza devam ediyoruz. Yine "Suriyeli destek personeli" dediğimiz personeller vasıtasıyla da okullarda bu öğrencilerin iletişimlerini, veli-okul-öğrenci iletişimini güçlendirecek tedbirleri olarak yardım etmeye gayret ediyoruz.

Sona doğru geliyorum. Yabancı uyruklu yetişkinlere yönelik faaliyetler de yürütüyoruz bu arada. 75 alanda 3.701 kurs programımız var; bu kurs programlarından özellikle halk eğitim merkezlerinden faydalanan yabancı uyruklu 3 milyon 976 bin 537 kişi doğrudan faydalanmıştır. Bu kursiyerlerden yüzde 54'ü kadın, yüzde 46'sı ise erkektir. Özellikle yabancı dil konusunda yani kendilerine göre yabancı dil konusundaki eğitimlerle ilgili talepleri çok yoğun; Türkçe eğitiminden başlayıp diğer alanlardaki becerileri kazandırma konusunda da halk eğitim merkezlerimizde iş birliği içerisinde çalışmalar yürütülmektedir. Halk eğitim merkezlerinde Türkçe öğretim kurslarının yanında Türkçe okuma yazma kurslarımız da düzenleniyor. Sayıları da bugün itibarıyla 1 milyon 226 bin 647; 497.372 erkek, 729.275 de kadın kursiyer olarak eğitim öğretimlerine devam ediyorlar.

Özetle, Millî Eğitim Bakanlığı olarak biz merkeze çocuğu alarak, çocuğun faydasını merkeze alarak eğitim öğretim faaliyetlerini nitelikli, eşit, kapsayıcı bir eğitim modeli içerisinde sunmaya gayret ediyoruz.

Arz ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Sayın Bakanım, sunuyu sizden isteyeceğiz, arkadaşlarla da paylaşacağız daha sonra.

Çocukların eğitimi, yabancı öğrencilerin, yabancı çocukların eğitimi, geçici koruma altındaki Suriyeli çocukların eğitime erişimi konusunda teferruatlı bir bilgi verdiniz. Bir vurgu yaptınız, ben de çok teşekkür ederim, hani "Çocukların hepsine tek bir pencereden bakıyoruz." diye. Hakikaten "çocuk" kelimesinin önüne bir sıfat getirmek mümkün değil yani çocuğun ırkıyla, diniyle, durumuyla, ailesiyle ilgili bir sıfat getirmek yanlış olur; çocuk çocuktur hiçbir sıfatla tanımlanmayacak şekilde. Ona çocuk olarak bakıp temel hak ve hürriyetlerden yararlanmasını sağlamak aslında insani ve hukuki bir görevimizdir hepimizin çünkü çocuk ne orada doğmak istiyor ne o ailenin içinde olmak istiyor ama doğum yeri orası, orada olmuş, o göçe maruz kalmış. Dolayısıyla hiçbir çocuğun -aslında bugün konumuz eğitim- eğitim dışında kalmamasının hepimizin hedefi olması gerektiğini düşünüyorum bir insan olarak çünkü eğitim dışında kalan çocuk... Zorunlu eğitim için bundan bahsediyorum tabii, temel eğitim için bundan bahsediyorum. Çocuğun eğitim dışında kalması demek, istismanın veya farklı amaçlı örgütlerin kurbanı olması anlamına gelir ki vebali hepimizin üzerine olur. O yüzden, çocuk kelimesinin önüne bir sıfat getirilmeden özellikle eğitime erişimleri konusunda çaba sarf ettiğiniz için teşekkür ederim. Okullaşma oranının yüzde 79'lara kadar çıktığını görüyoruz ama ilköğretimde biraz yüksek, liseye doğru gidince bu düşüyor ister istemez, onu gördük; onu da yükseltmenin bence bizim hedefimiz olması gerekiyor.

Arkadaşlar sorularını hazırlarken ben iki tane konuda bilgi almak istiyorum. Diğer sorulan soruları ve değerlendirmeleri toplarsınız, hep beraber cevap verebilirsiniz. Birincisi, öğretmenlere yabancı öğrencilerin, göçmen öğrencilerin eğitimiyle ilgili pedagojik bir eğitim veriyor musunuz, bir kurs veriyor musunuz, öğretmenleri bu konuda bilinçlendiriyor musunuz? Birinci sormak istediğim konu bu. İkincisi de MEM'ler var, meslek eğitim merkezleri var; meslek eğitim merkezlerine göçmen çocukların, özellikle geçici koruma altındaki Suriyeli çocukların ulaşımı, erişimi, oralarda meslek öğrenmeleri konusunda özel bir çalışmanız ve çabanız var mı?

Teşekkür ederim.

Önce, Komisyon üyelerimizden başlayalım, bir pozitif ayrımcılık yapalım, sonra sırayla diğer arkadaşlarımıza da sözü veririz.

Sayın Vekilim, kendinizi de tanıtırırsanız, birbirimizi unuttuk.

Buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Genel Müdürümüz çok pembe bir tablo çizdi. Ben de Mardin Nusaybin'de yaşıyorum, dolayısıyla Suriyeli sığınmacıların yoğun olduğu bir yerde yaşıyorum. Kendisi dört yıl sahada çalıştığını ifade etti, biz sahada büyüdük, sahada çalıştık ve öte yakada akrabalarımız var. Dolayısıyla ben o kadar pembe bir tablo olmadığı kanaatindeyim, verileri de sunacağım.

Mesela, en başta, Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği geçen bir rapor yayımladı erken yaşta evlilikle ilgili. Özellikle, kız çocuklarının dil problemleri, akran zorbalığı nedeniyle okula gitmek istemediği ifade ediliyor ve bunun en önemli sebebin yoksulluk olduğu ifade ediliyor. Dolayısıyla biz, Türkiye'de, evet, sayı olarak biliyoruz...

MELİHA AKYOL (Yalova) - Yabancı öğrencilerin değil mi?

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Evet, evet, yine, özellikle Suriyeli. Bizde de aynı durum söz konusu yani yoksulluk hepimizin muzdarip olduğu bir konu. Dolayısıyla okula gitme oranı, bu hususlar ifade edilmedi veya genelin içerisinde eritildi.

Yine, biz, Ekmek ve Adalet Kampanyamızda Adana Karataş ilçesinde biber üreticilerini ziyaret ettik. Neredeyse yüzde 80'i ortaöğretim okul çağındaki yabancı uyruklu öğrenciler ve bire bir sorularımızda çekiniyorlar, bir de bizim bürokrat olacağımızdan, kamu görevlisi olacağımızdan kaynaklı korkuyorlar, cevap da veremiyorlar, okula gitmek istediklerini ifade ediyorlar ama bir tarafta da yoksulluk var, ekmek kazanması lazım. Dolayısıyla bence ya size gelen veriler çok sağlıklı değil ya da bu husus gerçeği yansıtmıyor.

Bir diğer husus: Mesela, Türkçe öğreticisi içerisinde hangi branşlar var? Arapça var mı, Kürtçe var mı? Mesela, Suriye'den geliyor, Kamışlı'dan geliyor, Arapçayı bilmiyor, Kürtçe biliyor, Türkçeyi hiç bilmiyor. Dolayısıyla onunla etkileşim kurabilecek öğretmenler Kürtçe biliyor mu, bilmiyor mu, Arapça biliyor mu bilmiyor mu ya da Süryani öğrenciler için Süryanice biliyor mu, bilmiyor mu? Bunlara ilişkin herhangi bir veri var mı, onu da ben görmedim, sadece genel olarak 2.792 kişinin Türkçe öğreticisi olduğu ifade edildi.

Yine, eğitime erişime yönelik faaliyet alanları içerisinde "Türkçe dil eğitimi" "destekleme eğitimleri" "taşıma hizmetleri" "telafi eğitimleri" "kırtasiye desteği" "materyal ve kitap desteği" denildi. Mesela, psikososyal destek ve travma tedavisi gibi hizmetler var mı? Bu çocuklar savaş ortamından geldi, buna ilişkin herhangi bir şey var mı? Başlığınızda söylediniz ama herhangi bir destekleme ya da travmaya ilişkin bir şey değil. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde bir çalışmanız var mı, bir ortaklaşma durumunuz var mı?

Yine, Türkiye'de sığınmacı statüsünde bulunan kaç öğrenci var, gerçek anlamda kaç öğrenci var? Okula devam eden veya etmeyen değil, oranı siz söylediniz. Bu öğrencilerin devam ettikleri eğitim düzeylerine ilişkin ve cinsiyetlerine göre sayıları nasıldır, nelerdir? Bu öğrencilerin cinsiyetlere göre dağılımı nedir? Türkiye'de sığınmacı statüsünde bulunan öğrencilerin eğitime erişimini engelleyen faktörler nelerdir? Bu konuda herhangi bir çalışmanız var mı? Okullarda sığınmacı statüsünde bulunan çocukların tıpkı bu ülkedeki çocuklar gibi çocuk yoksulluğundan muzdarip olduğunu ve okulda aç kaldığı için bayıldığını biliyoruz, basına yansıdı. Bakanlık olarak okullarda çocuk yoksulluğuyla mücadelede hangi önlemlerinizi var, ne yapacaksınız bu konuda ya da mevcut mu, hangi çalışmaları yapıyorsunuz? Son bir yıl içerisinde Türkiye'de sığınmacı statüsünde bulunan öğrencilerin okul dışı kalmış olanlarının sayısı kaç? Mesela, sunumda buna ilişkin bir veri de bulamadık. Bu çocukların okul dışında kalma sebepleri nelerdir, buna ilişkin bir araştırma yapılıyor mu Bakanlıkça? Yine, dil becerilerinin geliştirilmesi ve kapsayıcı bir müfredat konusunda ne yapıyorsunuz? İfade ettiniz ama bence eksik, daha çok çalışmamız gerekir. Özellikle, az önce de ifade ettiğim gibi, diğer dillere ilişkin bir çalışmanın olması lazım. Dil becerilerinin geliştirilmesi ve kapsayıcı bir müfredat konusunda ne yapıyorsunuz? Savaş psikolojisini -az önce de ifade ettik- atmaları için destek veriyor musunuz? Bu önemli bir konu çünkü çocuk yaştalar. Biz büyükler olarak savaş içerisinden çıktığımızda ya da çatışmalı bir süreci gördüğümüzde onu atlatmamız zaman alıyor, bu çocuk olunca katlanıyor. Dolayısıyla buna ilişkin bir çalışmanın olması lazım. Bu Filistin'den gelecek çocuklar için de önemli, Lübnan'dan gelecek çocuklar için de önemli, herhangi bir yerden gelen çocuklar için de önemli çünkü savaş ortamından çıkması farklı bir durum.

DEM PARTİ olarak biz önerilerimizi Sayın Bakanlığın temsilcilerine ifade edelim, dikkate alınır umarım. Şimdi, bu mülteci ve göçmen çocukların kapsayıcı ve nitelikli eğitime erişimi için daha fazla kaynak aktarılması gerektiğini düşünüyoruz. Yine, psikososyal destek ve travma tedavisi gibi hizmetlerin yaygınlaştırılması gerekir. Göçmen çocukların sağlık hizmetlerine ücretsiz ve engelsiz erişiminin sağlanması gerekir. Yerinden edilmiş çocukların yasal statü kazanması için ülkeler arasında daha fazla iş birliği gerekir, bu konuda da çalışmalarımızın olması gerektiğini düşünüyoruz. Daha geniş kapsamlı dil destek programları sağlamalısınız, özellikle Türkçe dışındaki diğer diller için. Ekonomik zorluk çeken aileler için eğitim desteği ve bursların yaygınlaştırılması gerekir. Türkiye'deki ekonomi göz önünde bulundurularak bunun yapılması gerekir, sembolik rakamların olmaması gerekir. Kız çocuklarına yönelik cinsiyet eşitliğini güçlendiren politikaların uygulanması gerekir. Özellikle, okula gitmeleri için kız çocuklarına teşvikte bulunulması gerekir. Yine, göçmen çocukların toplumsal uyumunu arttırmak için projelerin geliştirilmesi ve bu konuda daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Umarım bu konuda siz de inisiyatif alırsınız, Plan ve Bütçe Komisyonu süreci başlıyor, bu konuda eğer özel bir başlığınız olursa biz sizi destekleriz, özellikle göçmen çocuklarına kaynak aktarımı konusunda ama onun dışında, sadece Avrupa Birliği fonlarıyla veya sembolik rakamlarla değil gerçek verilerle desteklemenizi bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Teşekkür ederiz, sağ olun ama bir şey söyleyeyim: Çocukların eğitim dışında kalma oranı özellikle lise için -Sayın Vekilim, burada, yansıda verildi- yüzde 50 gibi bir rakam çok yüksek bir rakam, "Kalmıyorlar." demediler. Özellikle, lise için biraz önce yansıda...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Mesela, sebepleri ne Başkanım? Yoksulluk işte, barınma ve yoksulluk en büyük...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Hedefleri görmek lazım.

Yüzde 50 muazzam yüksek bir rakam. Özellikle ilkokulda belki çok iyi görünüyor rakamları liseye göre ama lisede çok yüksek, onu söylediler.

Buyurun Sayın Vekilim.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Öncelikle, sunum için teşekkürler.

DEM PARTİ İstanbul Milletvekiliyim, aynı zamanda AGİTPA Göç Komisyonunda faaliyet yürütüyorum.

Bu tür bir araya gelişlerin aslında sorunların altını çizmesi ve bu sorunlara çözüm olanaklı olması lazım ama biz sunumlarda-daha önceki sunumlarda da- sorun alanlarına ilişkin herhangi bir bildirim alamıyoruz; bu çok büyük bir eksiklik, sunum için diyorum. Mesela, AGİTPA'nın Göç Geçici Komitesi 2024 Mayıs ayında Adana'da, Antep'te ve Ankara'da ziyarette bulundu, ben de o Komisyonun üyesi olarak oradaydım ve bize Millî Eğitim Bakanlığının -yine, burada, elimde buna benzer o sunum var- sunumunda bunlar ifade edildi. Ancak alana çıktığımızda sunum ile bizim Adana'da, Antep'te karşılaştıklarımız arasında ciddi bir uçurum vardı. O nedenle, bu uçurumu kapatmak

gerekir. Ne demek istiyorum “uçurum” derken? Mesela, veriler paylaşıldığında UNICEF’in verileri ile bizim veriler arasında fark var çünkü UNICEF’in verilerine göre neredeyse yüzde 45’i eğitim alanında değil eğitim çağında olan. Bu verilerin karşılıklı birbirini doğrulamaması büyük problem, bu verilerde ciddi problemler var; birinci olarak bunu söylüyorum.

PIKTES projesi meselesine gelince... PIKTES projesiyle birlikte, bu geçici eğitim merkezleri kapanıp aynı zamanda bütün okullara Suriyeli öğrencilerin, daha doğrusu göçmen, mülteci öğrencilerin açılmasıyla birlikte EĞİTİM SEN’in raporuna göre sınıflar bir anda çok kalabalıklaştı ve bütün yük eğitim emekçilerinin, öğretmenlerin üzerinde bindi. Eğitim emekçilerinin ve öğretmenlerin burada bu yeni duruma hazırlıklı bir donanımı hem okulun araç gereç bakımı nedeniyle eksik olduğundan, aynı zamanda bu topraklarda Suriye karşıtlığı, göçmen, mülteci karşıtlığı, toplumsal olarak çok fazla... Daha yeni pogromlar yaşadık çeşitli illerde. Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığının aynı zamanda toplumsal yaşamdaki bu göçmen, mülteci düşmanlığı meselesine ilişkin de birtakım tedbirler alması lazım çünkü öğrenciler okullarda bire bir bunun aynısını yaşıyorlar. Akran zorbalığı, ayrımcılık, dışlama... Bu nedenlerle okula gitmek istemiyorlar. Mesela, veriler bir kere kayıt olduğu zaman ortaya çıkıyor ama kayıt olsa bile gitmiyor çünkü ağır zorbalıkla karşılaşılıyor ve bunların hepsini eğitim emekçilerinin çözmesi bekleniyor; bu mümkün değil, bunun ciddi desteklenmesi gerekir.

İstanbul’dan söz ettik; birinci, nüfus olarak en fazla göçmen, mülteci ve Suriyeli sığınmacının olduğu il ve kayıt dönemi, yeni eğitim öğretim yılı başladı, bütün basın bununla ilgili haberler geçti. Mesela, burada böyle hiçbir sorun olmadı. Kimliği bulunmayan, kayıtsız olan göçmenlerin ve mültecilerin çocukları var, bunlar hiçbir şekilde bir eğitim kurumuna dâhil olamıyorlar, istatistiklere de giremiyorlar, hâlbuki bunlar azımsanmayacak bir grup. Aynı zamanda, seyahat kısıtlaması var, mutlaka o ilde ikamet etmesi isteniyor ebeveynlerin ama -yoksulluktan, işsizlikten, iş bulamamaktan söz ettik- ebeveynler başka illerde çalıştığı zaman bu çocuklar eğitim dışında kalıyor. Mesela, buna ilişkin de herhangi bir tedbir yok gibi görünüyor.

Bir başka sorunu söyleyeyim. Şimdi, burada, sunumlarda fonlardan bahsettiniz. Yine, o söz ettiğim Mayıs ayındaki ziyaretlerimizde aynı zamanda sınır güvenliği konusunda Sahil Güvenlikten de bilgi aldık biz. Bu bilgiler burada var, Millî Eğitim Bakanlığından, çeşitli birimlerden... Burada ifade edilen, yapılan her projenin hemen hemen tamamı AB fonlarıyla yapılmış, sınır güvenliği de dâhil. Bunun siyasal gerekçeleri, siyasi tartışması ayrı konu, şimdi ben buna geliyorum. Bu toplumda en büyük ayrımcılığa maruz kalma... Ben aynı zamanda eğitimciyim, öğretmenim... İstanbul’daki okullarda hem veliler hem öğrenciler -göçmen, mülteci olmayan öğrenciler- “Bizim hakkımızı siz alıyorsunuz.” diyerek zorbalık yapıyorlar. Bu toplantılarda ifade edilen şey acaba niye bütün topluma ifade edilmiyor? Neden altı kalın çizgilerle çizilmiyor, “Bu fonlardan alınanlar sadece bu Suriyeli göçmen mülteciler içindir ve biz ek bütçe ayırmıyoruz.” diye? Kaldı ki ayırması lazım, o da ayrı mesele; bizim fonlar dışındaki bütçeden de ciddi miktarda bütçe ayrılması gerekir.

Şimdi, tartışma şu: Bu fonlar göçmen, mülteci sığınmacılar için veriliyor ve o toplantıda da gördük, şimdi burada da gördük, bu fonların mümkünse tüm öğrencilere dağıtılması, yararlandırılması şey yapılıyor. Şimdi, iyi bir şey bu, ayrımcılık yapmıyoruz gibi ama bu iyi gibi görünen şey şöyle büyük bir probleme yol açıyor: Neden bütçeden Millî Eğitime doğru düzgün pay ayrılmıyor da AB fonlarıyla bizim, Suriyeli göçmen olmayan Türkiye vatandaşı olan çocuklara da bu fonlardan pay ayrılma ihtiyacı duyuluyor, bunun yerine Millî Eğitimin bütçesinin daha artırılması gerekmez mi? Zaten yoksullukla mücadele ediyor göçmenler, mülteciler, bu fonların bir kısmını da onlardan kısmanın ben iyi bir şey olmadığını düşünüyorum. Kendi bütçemizden bütün herkes için yapalım; bir öğün yemek bile verilemiyor okullarda. Bu nasıl bir durumdur ki bir öğün yemek bile verilmiyor?

Bu fonlar meselesine bir kere daha dönmek istiyorum. Şimdi, 2017’de sanırım... 2011-2012’den sonra, bu kitlesel göçten sonra sivil toplum örgütleri, meslek örgütleri AB’den, çeşitli yerlerden, birtakım uluslararası kuruluşlardan fonlar aldılar ve ellerinden geldikçe destek mekanizmaları oldu. Bir anda, 2015-2016’lara gelince Hükümet dedi ki: “Hayır, bu fonlardan biz faydalanacağız.” ve yeni bir anlaşma yaptı fonlarla. Ne hikmetse, o andan itibaren bu alanda çalışan birçok sivil toplum örgütü, meslek örgütü fon alamamaya başladı. Bunun ne gibi bir sakıncası var? Mesela, bu fonlardan alınan, fonla alınan ve “Devletin uhdesinde, merkezî olarak yapacağız.” dediğimiz şeylerin gerçekten nereye harcandığı belli değil. Bu bizim travmamız, deprem zamanı da depreme ayrılan fonların akıbeti belli. Tek elden toplandıktan sonra bu fonların amacı dışında uygulandığına dair ciddi ciddi kaygılar var, bunların gerçekten giderilmesi lazım.

Gelelim temel meselelerden bir tanesine... Eğitimdeki mülteci kız çocukları sayısı hızla azalıyor, bunun nedenlerinin özellikle altını çizmek gerekir. Mesela, taşınmalı sistemden söz edildi. Evet, taşınmalı sistemde ilk gönderilmeyenler kız çocukları oluyor, evden uzağa ilk gönderilmeyenler, dolayısıyla bunun tedbirinin alınması gerekiyor. Artan çocuk işçiliği zaten var. Mesela, mülteciler için tekstile gidin, İstanbul’da çocuk yaşta mülteci göçmen çocuklar çalışıyor çünkü gerçekten aileler geçinemiyor, yoksulluk had safhada. Bu kız çocuklarının erken evlendirilmesi meselesi de ayrı bir konu. Tabii, bunu böyle deyince ülkede sadece mülteci, sığınmacı için değil bu çocuk yaşta evlendirme -çocuk istismarı diyoruz biz ona, çocuk yaşta evlendirme demiyoruz- bizim toplumda da temel problem olduğu için göçmen ve mülteci çocuklar için artı bir sorun. Bununla ilgili mesela “Şöyle bir tedbir aldık, şunu yaptık.” gibi bir şeyler duymak istiyoruz ama ne yazık ki hiç duymuyoruz.

Son bir şey söyleyeyim, fazla uzatmayayım, aslında söylenecek çok şey var. Burada, Suriyeli diyoruz biz ama Suriyeli dediğimiz homojen bir topluluk yok, Suriyelilerin içinde alt başlıklar var, alt kategoriler var. Mesela, onların en altında Domlar var, en çok ayrımcılığa uğrayanlar dolayısıyla bu raporlarda “Suriyeli sığınmacı” diye geçmeyip, bu alt başlıklarda onların da ayrıca sorunları meselesi çok önemli...

Sonra, entegrasyondan söz ediliyor, bu bence problemlili bir sözcük, tek taraflı anlaşılıyor, karşılıklı uyum olması gerekiyor. Bu ne demek? Suriyeli mülteci göçmenlerin olduğu bölgede mahalle bazında çalışmalar yapmaları gerekir. Oradan gelen göçmen mültecilerin kendi ülkelerindeki kültürlerini, davranışlarını, orada yerleşim alanında olan diğer Türkiye vatandaşlarının da bilmesi gerekir. Eğitimde de öyle, o sınıftaki öğrenciler, geldikleri ülkenin kültürleriyle tanışık olması lazım. Sadece uyum meselesi, o kadar sorunlu savaştan çıkmış, gelmiş öğrencilerin omuzlarına, onların ailelerinin omuzlarına yıkılmaz, bu karşılıklı bir ilişkidir. Dolayısıyla bu konuda neredeyse hiç çalışma yok. Sadece, dediğim gibi, gelenlerin sorumluluğuymuş gibi anlaşılıyor. Nihai olarak da -tabii, buranın konusu değil- 2016’da

Avrupa Birliğiyle imzalanan geri kabul anlaşması en büyük problemlerden bir tanesi. Bu gerçekten -tırnak içinde- insan ticaretine el veren bir zeminde uygulanıyor, bunun da sonlandırılması gerekir diyorum, teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Evet, teşekkür ediyorum.

Tabii, bazıları siyasi değerlendirme arkadaşlar, onları biz de kendi aramızda konuşuruz ama siz teknik kısma cevap verebilirsiniz.

Ben birkaç yanlış düzeltmek isterim. Bu konuda biraz da çalışan ve Göç İdaresinde daha önce bürokrat olarak bulunan birisiyim. Mesela, bizim, 2016'da Avrupa Birliğiyle yaptığımız bir geri kabul anlaşması değil arkadaşlar, 18 Mart mutabakatı. Mutabakat ile geri kabul anlaşmasını ya da anlaşma ile mutabakatı karıştırmamak lazım. Anlaşma, Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçer ve kabul edilir. Biz o tarihte bir mutabakat yaptık. Kamuoyunda geri kabul anlaşması ile bu mutabakat karıştırılıyor ve diyorlar ki ısrarla "Avrupa Birliğiyle geri kabul anlaşması imzalandı." Arkadaşlar, Avrupa Birliğiyle geri kabul anlaşması süreci başladı, hatta imzaladık ancak yürürlüğe girmedik çünkü geri kabul anlaşmasının içinde vize muafiyeti var, "Vize muafiyetiyle eş güdümlü olarak yürür." diye madde olduğu için o anlaşma şu anda yürürlükte değil. Geri kabul anlaşması yok ama 18 Martta yaptığımız bir mutabakat var; bazıları ona "1'e 1 mutabakatı", bazıları "18 Mart mutabakatı", bazıları da "3+3=6 milyar euroluk destek mutabakatı" diyor, bunları karıştırmamak lazım. Yani Komisyon olarak ben bunlara çok dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Geri kabul anlaşması -bence Türkiye bilmeli- Avrupa Birliğiyle şu anda yürürlükte olan ve yürüttüğümüz bir anlaşma değil, Türk vatandaşları hariç yalnız, onu da söyleyeyim. Yani geri kabul anlaşmasında üçüncü ülke vatandaşlarının kabulü söz konusu değil ancak Türk vatandaşı olursa, Avrupa'ya sığındığını iddia edip "Ben Türk vatandaşıyım." deyip Avrupa ona sığınmacı statüsü vermezse o vatandaşı alıyoruz çünkü o Türk vatandaşı, kimlik olarak Türkiye Cumhuriyeti kimliği var. Onun dışındaki hiçbir yabancıyı geri kabul anlaşması gereği Türkiye kabul etmiyor. Şu anda geri kabul anlaşması yürürlükte değil, 18 Mart mutabakatı, eyvallah, o mutabakattır, onun hükümleri başka bir şey ve 18 Mart mutabakatı da 72 bin kişilik bir kapasiteden bahseder. Mutabakat der ki: "72 bin göçmenin iadesi söz konusu olacak." Ama bildiğim kadarıyla bugüne kadar 15 bin civarında göçmen bu "1'e 1 mutabakatı" çerçevesinde Türkiye'ye geri gönderildi ve Avrupa'ya yerleştirildi, karşılığında da bir yerleştirme söz konusu. Onun da süresi ve içeriği bitti. Ben yalnızca terminolojik bir hatayı düzeltmek için bunu söyledim, yoksa diğer konular üzerine konuşuruz.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Bilerek kullandım. Avrupa Birliğinin kendi belgelerinde de bu böyle geçiyor ve dediğiniz gibi, anlaşma, Türkiye'nin vize falan filan, onlar hikâye ama göçmenlerin burada tutulması konusundaki bütün ilkeler o mutabakata göre cereyan ediyor. Özellikle bunun altını o yüzden çizdim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Şimdi, geri kabul dediğimiz şey; bu ülkeye sığınmış, bu ülkede bulunan sığınmacılara bakılır, denir ki: "Bizden önce hangi ülkeden geldi?" Eğer Türkiye üzerinden geçtiyse o göçmen alınır ve o ülkeye gönderilir. Geri kabul anlaşmasının hükmü budur. Mesela, bizim İran'la geri kabul anlaşmamız var. Bizim Türkiye'de yakaladığımız herhangi bir göçmeni, düzensiz göçmeni, eğer İran üzerinden geldiyse İran'a geri gönderme hakkımız var. Ha, İran alır almaz, o başka bir konu ancak Avrupa Birliğiyle bu şekilde yaptığımız ve süreci başlattığımız bir anlaşma var ancak -kamuoyu bilsin diye söylüyorum- bu anlaşma şu anda yürürlükte değil. Biz o anlaşmayı vize muafiyetiyle beraber yürüyeceği için askıya almış durumdayız, Avrupa da askıya almış durumda.

Buyurun Sayın Vekilim, kusura bakmayın.

RIFAT TURUNTAY NALBANTOĞLU (İzmir) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakanlık temsilcisi arkadaşlarıma da gerçekten teşekkür ederim.

Yani işte bu tür istatistiki bilgileri dinlediğimiz zaman bu çatı altında, valla ne yalan söyleyeyim, bende bir ürkme oluyor; acaba başka şeyler mi yaşıyoruz, başka dünyada mı yaşıyoruz, başka bir şey oluyor da bizim hiçbir şeyden mi haberimiz yok gibi. Mesela, en azından mültecilerin eğitim sorunu konusunda verilen ve bizimle paylaşılan istatistiklere bakınca, hakikaten çok iyi durumdaymış yani mültecilerin eğitim sorunu diye bir sorun yok gibi görüyorum. Hatta normal vatandaşların, yerleşik vatandaşların yani Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan insanların eğitim sorunundan daha ileride ve bir sürü şey çözülmüş gibi görüyorum ben. Mesela, taşınmalı eğitimde bir sorun yok, katılımda bir sorun yok, eğitime ulaşmada bir sorun yok; umarım öyledir. Yani alternatif bilgiler, istatistiki bilgiler bende olmadığı için, hayır, dediğiniz gibi değil diyemiyorum ben. Ama işte bizimle paylaşılan bu istatistiki bilgiler TÜİK yüzünden maalesef -sizi tenzih ediyorum- inandırıcılığını kaybetti, en azından ben inanmıyorum. Türkiye'de enflasyonun yüzde 35, yüzde 40 olduğuna inanmamızı bekliyorlar bizim ve dolayısıyla şimdi de siz -tenzih ediyorum, gerçekten çalışmanız için teşekkür ediyorum, paylaşımınız için teşekkür ediyorum- mültecilerin bir eğitim sorunu olmadığını düşünüyorsunuz ve onu verileriyle ortaya koyuyorsunuz. Doğrudur, dediğim gibi, alternatif bir bilgi olmadığı için, en azından sizinle paylaşacağım farklı bir rakam elimde olmadığı için ben bunu şimdilik doğru kabul etmek zorundayım.

Tekrara düşmeden ve tabii, çok vaktinizi almadan değerli arkadaşlarım, sadece bir iki konuda soru sormak istiyorum. Şimdi, mülteciliğin benim bildiğim en önemli meselesi -her şey ne kadar yolunda giderse gitsin, ne kadar iyi olursa olsun, gittiğin yerde yani nereye gidersen git, ister Türkiye'ye gel ister Amerika'ya git- en önemli sorun, ikinci olmak durumundan asla kurtulamayacağın meselesidir, mültecinin en temel tarif edilen ya da benim bildiğim sorunu bu. Şimdi, bu dil öğrenme konusunda somut öğrenmek istediğim bir şey var. Mültecilerin, bu çocukların ve tabii, ailelerinin bu dil öğrenme vesilesiyle asimile olmaları konusunda, çocukların asimile olacakları konusunda bir korku ve bir direnç hissediyor musunuz, böyle bir sorun tespit ettiniz mi? Eğer böyle bir sorun tespit ettiyseniz, tabii, ailelerden ağırlıklı olarak kaynaklanan bir sorun tespit ettiyseniz, bu sorunun ortadan kaldırılması konusunda ne tür önlemler aldınız? Varsa tabii sorun. Yok, hayır, asimile olmaktan asla korkmuyorlar, böyle bir şeyleri yok gibi bir tespitiniz varsa diyecek bir şeyim yok.

Yine, ikinci olma hikâyesinden, ikinci olma gerçeğinden hareketle, dışlanma ve kendini ait hissetmemeye ilişkin yani bu topluma ait hissetmemeye ilişkin tespit ettiğiniz sorunlar var mıdır? Bunları bir sürü örnekle de zaten sayısal örnekle de değerli arkadaşlarım ifade ettiniz, psikologlar, sosyologlar, işte bu konudaki eğitim çalışmaları, bir sürü örnek verdiniz. Yani bu dışlanma, kendini ait hissetmeme ve asimile olma konusunda özellikle hissettiğiniz, gördüğünüz bir direnç var mı, bu konuda aldığınız kimi önlemler, kimi çalışmalar da var mı? Bunları öğrenmek isterim.

Son olarak da Sayın Başkanım, eğer yanlış not almadıysam -nasıl olsa tekrar bu notlar bir şekilde dağıtılacak, oradan kontrol etmek imkânımız olacak- 3 fazlı yürüttüğünüz bu projeye toplam 1 milyar avro kaynak Avrupa fonlarından alındığı yönünde bir şey tespit ettim. Şimdi, 1 milyar avro bu ülke için büyük para, gerçekten çok büyük para. Bu 1 milyar avronun ben Milli Eğitim Bakanlığımız tarafından en verimli şekilde kullanıldığı konusunda en azından şimdilik bir tereddüt yaşamıyorum ya da bilgim yok ancak bunun -benden önce söz alan değerli milletvekili arkadaşlarımın ifade ettiği gibi- bu işe paydaş diğer kurumlarla paylaşılması, onların kimi projelerinin hayata geçirilmesi ve daha verimli hâle gelmesi konusunda bir çalışmanız, bir iş birliğiniz bu noktada var mıdır?

Bir de yaşadığım ilçeye ait olan bir bilgiyi de sizinle paylaşıp bir soru sormak istiyorum. Mesela, ben İzmir Konak'ta yaşıyorum. Konak Kent Konseyi diye bir şey var, oranın da bir mülteci heyeti, bir komisyonu var ve bu eğitim meselesine bu Konak Kent Konseyindeki arkadaşlar da ciddi şekilde eğiliyorlar, ciddi şekilde bu konuyla ilgileniyorlar. Bu konudan bilginiz var mı? Bunu öğrenmek istiyorum çünkü çok önemli projeleri var bunların. Kendi çevremden de biliyorum, kendi ailemden de biliyorum yani mesela, bu Konak Kent Konseyi mülteci komisyonunun "gönüllü velilik" diye bir şeyi var ve ben biliyorum çevremden, bir sürü insan, bir sürü arkadaşımız, benim ailemden de bir sürü insan orada gönüllü velilik yapıyor ve soru sormaya çalıştığım, sormaya çalıştığım yani kendimce sorun olarak gördüğüm meseleler de aslında oradan tespit ettiğimiz kimi sorunlar. Yani oradaki öğrencilerle bire bir ilişkiden kimi geri dönüşlerle aldığımız şeyler. Mutlaka, benim bildiğim Konak Kent Konseyi dışında Türkiye'nin her yerinde bir sürü benzer sivil toplum çalışması vardır, sivil toplum örgütünün birimleri vardır. Bundan haberdar mısınız?

Bir de Sayın Başkanım, açılış konuşmanızda yine yanlış anlamadıysam bu Komisyonun da bu eğitim meselesiyle ilgili olarak bunu yerinden incelemek üzere kimi çalışmalar yapacağını söylemişsiniz. Ben, Komisyonumuzun, İnsan Hakları Komisyonunun Sayın Başkanına defalarca bazı konularda, bazı incelemelerde bulunma konusunda ricada bulunduğum hâlde demek ki gerekli görmedi... Eğer burada da öyle bir şey yaparsak Sayın Başkanım, bu Konak Kent Konseyi mülteci komisyonunun çalışmalarını da incelemek, onlara da yol göstererek... Çünkü çok değerli arkadaşlarım var burada, eğer bazı şeyleri el yordamıyla doğru da yapmıyorlarsa bu konuda da yardımcı olma konusunda da acaba o arkadaşlara da şeye alabilir miyiz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Alırız Sayın Vekilim, sorun yok.

Biz geçen dönem -Mahmut Bey burada- mesela, İzmir'e gittik -bir önceki dönem, 27'nci Dönemdeydi herhâlde- İzmir Belediye Başkanımız dâhil olmak üzere ki CHP'liydi o dönemde, hâlâ CHP'li, gittik, görüştük, oradaki yeni aktörlerle görüştük. Yine gideriz, yine görüşürüz, yerinde çalışmalar yaparız. Bizim amacımız, Komisyon olarak bu göç konusunu en başta ifade ettik, dünyanın bir sorunu.

RIFAT TURUNTAY NALBANTOĞLU (İzmir) - Tabii.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Bu sorun nasıl yönetilebilir hâle gelir, bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, yasama olarak, parlamenterler olarak öneriler ortaya koyabilmek... Geçmiş dönemde de Komisyon raporlarımız yayınlandı, onları biz çeşitli kamu kurumlarıyla, ilgili kurumlarla, bakanlıklarla da paylaştık sürecin içerisinde ve yerinde de inşallah incelemeler yapacağız.

Biraz önce farklı konularda sorular soruldu arkadaşlar. Tabii, belki istihdam piyasasına erişimle ilgili sorular sordular; buradaki arkadaşlarımızın alanı değil ama bundan sonra da Çalışma Bakanlığı ve Aile Bakanlığının temsilcilerini çağıracağız, gerekirse sahaya da gideceğiz. Sayın Vekilimiz de biraz önce dedi ki: "Antep'e, Kilise gidiyoruz, Hataylıyım ben..." Ben "Hatay'a da gidelim." dedim, dâhil ettim, mesela oraya da gideceğiz. Gidebildiğimiz kadar yerinde incelemeler de yapmayı planlıyoruz bu süreçte. Bütün aktörlerle, bütün akademik çevreyle, ilgili kurumlarla geçmiş dönemde görüştük, yine görüşmeye devam ederiz.

Ben şunu söyleyeyim: Teşekkür ederim yani sizin dilinize, arkadaşların diline teşekkür ederim. Yabancıların dil öğrenmesi, göçmenlerin dili öğrenmesi önemli ama siyasetçilerin de dil öğrenmesi gerektiğini düşünüyorum, bu göçmen dilini öğrenmesi gerektiğini düşünüyorum. Bugün dünyadaki en büyük problem, göçmenlerin dil öğrenmemesi değil siyasetin göçmenlere bakışı, siyasetin göçmenlere karşı kullandığı dil. Maalesef dünyanın en büyük geçim kaynağı, siyasi geçim kaynağı, oy devşirme alanı göçmenler olmuş. Göç sorununu yok saymıyoruz biz ama göçmenleri hedefe koyarak, bu sorunu onları odağa koyarak çözmeye çalışmak bir ötekileştirme ve sorunu kronik hâle getirmek, daha büyük hâle getirmek. Göç politikalarını tartışalım, eğitim politikalarını tartışalım, üzerinde mutlaka çaba sarf edelim ama göçmen çocukları hedef gösterdiğimiz andan itibaren sorun başka bir yere gidiyor. Avrupa'da bu radikal dilin yükseldiğini hep beraber görüyoruz yani çok ciddi bir sorun bu; Avrupa için sorun, dünya için sorun. Biz bu dile tutsak olmadan bu sorunları tartışalım, çözümler için yapılması gereken hangi adım varsa hep beraber atalım, atmaya çalışalım; zaten uzmanlık alanımız -Komisyon olarak bir uzmanlık alanındayız biz- bunları tartışmak üzere aslında bu Komisyonu kurduk.

Ben de katkılarınız için, sorularınız için teşekkür ederim.

Tekrar ifade edeyim: Herkesle görüşmeye, her yeri ziyaret etmeye açığız ama biliyorsunuz, yoğunluğumuz da var -iş yeri yoğunluğumuz- her hafta bir toplantı yapmaya çalışacağız. Bir şekilde bir planlama yaparak inşallah bir sonuca ulaşalım diyorum.

Teşekkür ederim.

Buyurun.

RIFAT TURUNTAY NALBANTOĞLU (İzmir) - Son bir cümleyle sizin katkı yaptığınız, ifade ettiğiniz şeylere yönelik bir şey söylemek istiyorum çünkü bu göçmen dilini siyasetlerin de öğrenmesi gerektiği konusundaki tavsiyenizi, özür dilerim, ben anlayamadım yani neyi kastettiğinizi. Olabilir yani yanlış kullanıyor olabiliriz, ben anlayamadım yani neyi kastettiğinizi ama çok mümkün, yanlış kullanılıyor olabilir yani bunda bir şey yok, öğreniriz inşallah. Yani bu konuda bakın, Millî Eğitim Bakanlığımız ne kadar verimli çalışmalar yapıyor, bize de bir şey verir, biz de onu öğrenebiliriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Efendim, hemen her alanın bir terminolojisi var.

RIFAT TURUNTAY NALBANTOĞLU (İzmir) - Tabii.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Yani “sığınmacı” “mülteci” “uluslararası koruma” “düzenli göçmen” “düzensiz göçmen” bunların hepsi birbirinden farklı kavramlar.

Şimdi, çok basit bir şey söyleyeyim: Futbol yorumcususunuz, korner ile tacı karıştırdığınızı düşünün. Şimdi, top kornere çıkıyor, diyorsun ki: “Tac.” Penaltı oluyor, diyorsun ki: “Penaltı değil bu, korner.” Şimdi, ne derler? “Bu yorumcu hiçbir şeyden anlamıyor.” Maalesef, terminoloji burada çok önemli. Yani düzensiz göç çok farklı bir konu, mesela sığınma farklı bir konu. Sığınma zorunlu bir durum yani insani bir durum; ya sığınacak ya da ölecek. Biz sığınmacılar üzerinden siyaseti şekillendirmeye başlarsak... Hani, ben dünya siyaseti için söylüyorum, Avrupa’da bu çok popüler; Almanya’da Alternatif Partisi var, Macaristan’da, Yunanistan’da, Fransa’da o dili kullanan siyasetçileri görüyoruz; maalesef, yükselişte de popülist siyaset, orada her şey yabancı düşmanlığı üzerine bina ediliyor ve sonun daha kronik hâle getiriliyor.

Ben yalnızca şunu demek istedim: Göçmenin dil öğrenmesi önemli ama siyasetçinin de göçmenlerle ilgili dili kullanırken -hepimiz için yani kendimiz dâhil olmak üzere- çok dikkat etmemiz gerektiğini düşünerek bunu ifade ettim, yoksa şeyden değil.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Ben bir soruyu unuttum, çok önemli, bir cümle, otuz saniye; olur mu?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Buyurun.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Geri gönderme merkezlerinde okul çağında kaç çocuk var; bunun bilgisini acaba alabilir miyiz? Geri gönderme merkezlerinde çocuklar olduğunu biliyoruz, çocuklar var ama sayılarını bilemiyoruz. Eğitim çağında kaç çocuk var ve bunların eğitimiyle ilgili Millî Eğitim Bakanlığının herhangi planı var mı?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Geri gönderme merkezlerine inşallah gideceğiz.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Gidemiyoruz bir türlü.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Biz gideceğiz, biz gideceğiz. Gittik geçen dönem biz, 2 tanesine gittik Komisyon olarak, raporlamamızı yaptık, Meclis kayıtlarında görabilirsiniz.

Sayın Vekilim, buyurun.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) - Çok çok teşekkür ediyorum.

Çok affedersiniz, Adalet Komisyonuna da yetişmem gerektiği için bayağı sıkıştık; 15.30’da başladı, o sebepten dolayı affınıza sığınarak...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Mustafa Bey için iki tarafını da biliyor yani göçmen olarak da yaşamış.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) - Estağfurullah, sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Sizi bir gün Komisyona davet edip aslında bir sunum da alabiliriz Sayın Vekilim.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) - Estağfurullah Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

Öncelikle ben sunum için çok çok teşekkür ediyorum. Gerçekten benim de bilmediğim birçok konu, sayılar beni olumlu anlamda şaşırttı. Eğer o oranlar söz konusuysa önemli bir başarı diye düşünüyorum ama tabii ki burada farklı sorular da oldu. Bölgesel dağılımda gerçekten o sayılar ve oran örtüşüyor mu, onu da bilmiyorum.

Diğer tarafta, burada temel bir sorun var; aslında demin ifade edilmişti ama altını çizmek için belirtiyorum: Okul çağında çocukların tamamını aldık mı? Çünkü Suriyelilerde ortalama yaş çok düşük, 21’lerde şu anda diye biliyorum. Dolayısıyla bunu esas aldığımız takdirde 1 milyon 79 bin -yanlış hatırlamıyorsam- çocuk sayısı geçiyordu; bu sayı doğru mu? Yani bu benim biraz dikkatimi çekti. Yoksa burada başka meseleler mi var? İstatistiklerinize girmeyen başka hususlar mı var; bunu merak ediyorum. Bu çerçevede okullarda sınıf ortalaması yani orada kota uygulanıyor mu? Yoksa sınıflarda mesela entegrasyon kapasitesi zayıflamasın diye veyahut da katılım kapasitesi...

Benim hayatım Batı Avrupa ülkelerinde yabancı düşmanlığı, Türk düşmanlığı, İslam düşmanlığıyla mücadele içinde geçmiş bir insanım; dolayısıyla, azınlığın ne demek olduğunu, azınlık psikolojinin ne demek olduğunu çok iyi bilen bir insanım ama şunu da belirtmem gerekiyor tabii ki: İktidar, muhalefet farkı... Ben Türkiye’de yaşadığım yabancı düşmanlığının onda 1’ini her gün mücadele ettiğim, yabancı düşmanlığıyla mücadele ettiğim Avrupa ülkelerinde gerçekten yaşamadım. Ya, bu sadece iktidarın sorunu olarak yanlış anlaşılmasın, öyle kastetmiyorum, çok daha derin sosyolojik sorunlarımız var bizim yani. Hatta şunu da söyleyeyim: Ben birçok konuda Tayyip Bey’le çok ayrı düşerim ama mesela bu konuyla ilgili söylemleri ve duruşuna ben şaşıyorum doğrusu, olumlu anlamda şaşıyorum. Ama “Şaşıyorum.” derken bunun politik gereklerini yapmama noktasında da ciddi kaygılarım var çünkü bir tarafta toplumda ciddi manada öfke artıyor, yoksullukla birlikte ötekileştirme artıyor. Bu ötekileştirmeyle sadece söylemsel düzeyde yani insanlara “yabancı düşmanı” ve “ırkçı” demekle işin içinden çıkmak mümkün değil. Bunu Batı Avrupa ülkelerinde de yaşıyoruz, Türkiye’de de çok çok daha ileri boyutta yaşıyoruz. Bugün ülkede aslında göçmenlere yönelik ötekileştirme, dışlama gerçekten çok sıradan bir durum, yaygın bir durum.

Bizim bir vakfımız var, vakfımızda Sudan’dan gelen siyahi bir hanımefendi var, akademisyen; otobüse binemiyor. Otobüse binememesinin sebebi, sonuçta otobüste devamlı karşılaştığı manzaralar; bu, ürkütücü bir şey yani sonuçta. Ben bunu neticede görüyorum ve bu gerçekten hani “siyasetüstü” kelimeleri çok kullanılıyor da iktidar, muhalefet fark etmiyor. Bu iklim Türkiye’nin millî güvenliği açısından da hepimizi endişelendirmesi gereken bir iklim ve bu anlamda Değerli Başkanımızın o cümlesine katılmamak mümkün değil. Göçmenlerle ilgili dilimizi gerçekten gözden geçirmemiz gerekiyor yani iktidarı eleştirebiliriz ama göçmenin kendisini hedef alan, mesela “işgalci” diyen, mesela “işgal” diyen cümleler... “İşgal” demek, “işgalci” demek, bulduğun yerde elimine et demektir yani bunun başka bir şeyi yok ki yani bu bir savaş dili ve bu korkunç dil, siyasette çok yaygın. Hani, “yanlış kullanılan diller” vesaire derken akla veyahut da “13-15 milyon” rakamı... Yani verilerle hiçbir şekilde örtüşmeyen ve gerçekten insanları hedef gösteren, insan düşmanlığına sebebiyet veren, şiddete

sebebiyet veren hususlar bunlar. Bu, iktidar, muhalefet herkesin Türkiye'nin geleceği açısından önemsemesi gereken bir sorun, bir mesele çünkü Türkiye'nin şu anda en önemli gündemlerinden biri de bence Türkiyeli olan bu çocukların Türkiye'de adına "katılım" diyelim, "uyum" diyelim, "sosyal uyum" diyelim, "adaptasyon" diyelim, bu toplumla kaynaşmaları; bunun başka bir yolu yok. Sonuçta, hanı, işte, bir taraftan geri gönderme taleplerinin çok yoğun olduğunu biliyorum ama diğer taraftan da gerçekçi olunması gerektiğini düşünüyorum. Zaten bir gün olsun, beş yıl olsun; bir kişi geldiği gün itibarıyla hukuka, düzene entegre edilmeli veyahut da uyumu sağlanmalı. Bu kişi geri döner veya dönmez, ayrı bir konu ama yine diğer bir konu, Başkanımızın ifade ettiği konu: Çocuk, çocuktur. Çocuğun paranteze alındığı bir ortam gerçekten ürkütücü bir şey ve Suriyeli çocuklarla devamlı bu konuları konuşuyorum ve inanın, bazen insanlığımdan utanıyorum. Yani benim ülkemde nasıl böyle bir şey olabilir. Ki ben, evet, yabancı düşmanlığı, ırkçılık, bunların âlâsıyla hayatım boyunca mücadele etmiş bir insanım ama tüm samimiyetle söylüyorum; benim Türkiye'de yaşadığımın hiçbir şekilde uzağından bile orada yaşananlar... Oradaki sorunlarımız lüks sorunlar Türk toplumu olarak.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - O kadar değil Sayın Vekilim ya, etmeyin.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) - Ben yaşadığımı söyleyeyim. Üstadım, benim takip etmediğim dava yok. Yabancı düşmanlığıyla ilgili, ırkçılıkla ilgili, Türk düşmanlığıyla ilgili son yirmi-yirmi beş yıl içerisinde Almanya merkezi başta olmak üzere Avrupa ülkelerinde üzerinde durmadığım -doğru dürüst- bir konu yoktur yani arkadaşlarım bunu bilirler. Dolayısıyla tabii ki benim bu kendi gözlemim, elbette subjektif boyutu var sonuçta dolayısıyla ama temel probleme geleceğim, onun için söylüyorum, sorular da bu çerçevede.

Okullarda mesela akran zorbalığından vesaire falan bahsedildi, bunlar çok önemli konular. Bu çerçevede, Türkiye'de o yaşanan, genelde kamuoyunda, sosyal medyada kullanılan dil bu okula çok ciddi manada sirayet ediyor. Çocuk sonuçta akşam televizyonu izliyor veyahut da anne babasının konuştuklarını duyuyor. Dolayısıyla okulda da bir Suriyeli gördüğü takdirde ona bir şekilde bunu yansıtıyor, hissettiriyor; bundan daha doğal bir şey olamaz maalesef yani. İşin bir de böyle bir boyutu var. Peki, bununla mücadele noktasında "preventif" anlamda, önleyici anlamda yani "represif" demiyorum... Bununla bir ceza hukuku çerçevesinde mücadele hususları vardır; bu, okulda olmaz dolayısıyla önleyici mücadele etmemiz lazım. Önleyici mücadele konusunda ne yapıyoruz? Belki mesela ayrışacağımız bu çerçevede bir konu şu: Şimdi, bizim ülkemizde -mesela Avrupa ülkelerinde bu şekilde yok üstadım- insanlara tek kimlik dayatması var. Kabul edelim, etmeyelim; ben siyasi partilerden bağımsız olarak bunu söylüyorum. Tek kimlik dayatmasının olduğu bir ortamda... Bunu sadece göçmenler yaşamıyor, Suriyeliler yaşamıyor, başka etnisiteler de yaşıyor, başka azınlıklar da veyahut da dinî farklılıklar da yaşıyor.

Şimdi, burada bence temel bir mesele, müfredatta bizim gerçek anlamda çoğulcu toplum yok; farklılıkların bir arada yaşaması, bunun zenginlik olarak alınması, farklılıkların sonuçta en temel insan haklarının da bizim sorumluluğumuz olduğu konusıyla ilgili biz çocuklarımızı yetiştirmiyoruz; temel problemlerden biri buradan kaynaklanıyor. Böyle olmadığı için farklılıklardan endişe eden bir toplumsal gerçeklikle karşı karşıya kaldığımız, hele bir de yoksulluk, ekonomik sorunlar üzerine geldiği zaman bu sorunlar daha da büyüyor. Bu sorunlar büyüdükçe de... Tabii, bunlar Türkiye'nin aşamadığı temel sorunlardan. Bu, aşılamadığı sürece de maalesef bu çocuklar, bu gençler bu sorunlarla yaşayacak. Dolayısıyla bu çerçevede gerçekçi olmak için kapasite çok önemli. Biz kapasiteyi artırırsak toplum da bu noktada daha alıcı olur, daha kabul edici olur. Temel problem, göç politikaları şeffaf değil, topluma sağlıklı bilgiler verilmiyor. Bu konuyla ilgili sıkıntılar yaşandığı için de toplum öfkeleniyor; öfkelenildiği için de alakasız insanlar yabancı düşmanlığı refleksleri gösteriyor ama bakıyorsunuz, sorun aslında başka; paylaşım sorunu, başka sorunlar vesaire.

Bunun okulda yansıma biçimiyle ilgili... Mesela sınıflarda Suriyelilerle ilgili, yabancı öğrencilerle ilgili bir kota var mı? Niye olsun bu kota? Entegrasyon kapasitesini zayıflatmamak için. Böyle bir kota var mı? Bunun ötesinde, sınır koyuluyor mu veya sayısal sınır koyuluyor mu? Bu, oran da olabilir, sınır da olabilir. Onun ötesinde, yabancı düşmanlığı tematize ediliyor mu? Okullarda yabancı düşmanlığı, ötekinin hakkı, ötekinin temel hakları bizde tematize ediliyor mu? Mesele benim yaşadığım ülkelerde ben Türkçeyi -ana dilimi- oradaki okullarda öğrendim ve hiçbir problem de yaşamadım. Dolayısıyla sonuçta, ötekileştirmeyle mücadeleyi ben orada öğrendim. Çoğulcu toplumla bir arada yaşamanın gereklilikleri konusunu da orada öğrendim. Elbette bugün orada da ciddi sorunlar var, bunları hafife alacak durumda değiliz yani güzelleştirme adına da bunları söylemiyorum. Dolayısıyla kendi değerlerini inkâr eden bir noktaya geldiler birçok noktada, bunu hep birlikte görüyoruz zaten, bu ayrı bir konu ama bizim eleştirel yaklaşmamız lazım kendi gerçekliğimize; o çerçevede ben bunları ifade ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Otuz yıl sonra fark ettiklerini biz otuz yıl sonra fark etmeyelim diyorsunuz.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) - Aynen öyle. Otuz yıl sonra fark ettiklerini biz gerçekten öyle gecikmeli fark etmeyelim.

Dolayısıyla, birkaç tane soru sordum, bu çerçevede bunlara da cevap verirseniz... Bir de özür dileyerek, affınıza sığınarak Adalet Komisyonuna da geçmemiz gerektiği için müsaadenizle burayı da hep takip edeceğim ama Komisyon üyesi olmasam da...

Çok teşekkür ediyorum sizlere. Sağ olun, var olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli Bakan Yardımcımız, Genel Müdürümüz ve diğer bürokrat arkadaşlar; hoş geldiniz. Sunum için, bilgilendirme için öncelikle teşekkür ederim.

Değerli Yeneroğlu'nun kaldığı yerden ben devam edeyim. Şanlıurfa Milletvekiliyim yani o "kota" denilen olay gerçekten önemli. Şanlıurfa Eyyübiye'deki bazı semtlerdeki okullarımızda Suriyeli öğrenci sayısı Türk öğrenciyi geçtiği için bu sefer baskın rol konumunda Suriyeli öğrenciler oluyor ve bu cümleleri kullanırken hepinizden ayrı ayrı özür diliyorum, bunu ayrımcılık açısından söylemiyorum: Anayasa'mızda açık ve net -42'nci madde- herkesin eğitim hakkı var. "Herkes" ibaresi demek, "sığınmacı" da der "mülteci" de der yani orada çocuğun ayrımını yapmıyor yani herkesin bu eğitim hakkı var ama uygulama bu nefret duygusunu oluşturuyor, uygulama bu eşitsizlik duygusunu oluşturuyor.

Mesela bir örnek daha vereyim: Siz konuşurken ben orada size şeyi söyledim okullarımızla ilgili. Yani konuşmanızı sekteye eğer uğrattıysam özür dilerim. Bakın, orada gittiğim, ziyaret ettiğim 4 tane okul ismi söyleyeceğim -eğer Komisyon Şanlıurfa'ya gidecekse yani bilmiyorum, Urfa'yı da eğer programınıza alırsanız Sayın Başkanım, sevinirim- bu öğrencilerin uygulamasıyla ilgili. Bir, Turgut Özal Meslek Teknik Anadolu Lisesi; iki, Haliliye Borsa İstanbul Teknik Lisesi; üç, Urfa Meslek Teknik Lisesi; dört, Eyyübiye GAP Meslek Teknik Lisesine gidin; burada öğrenci sayısı 500'ün üzerinde hepsinde ama Suriyeli sığınmacı, öğrenci sayısı 100 öğrenci. 100 öğrenci olunca ne yapıyorlar? 100 öğrenci sığınmacı, yabancı öğrenci varsa onun karşılığında işte yarısı kadar yemek veriyor.

Şimdi, düşünebiliyor musunuz, bir okulun nüfusu 500, Suriyeli öğrenci sayısı 100; onun karşılığında 50 öğrenciye -mümkün değil 100 öğrenciye yemek verme- yemek veriliyor, o 100 Suriyeli öğrenci taşınmalı eğitimle gidiyor, çantasını veriyor, elbisesini veriyor, ayakkabısını veriyor, taşınmalı eğitimini veriyor, kitabını veriyor, defterinin veriyor, kalemini veriyor.

Şimdi, gelelim, diğer tarafta, Türk öğrenci orada kalan 400 öğrenci. 400'ün 50'sinin sadece öğle yemeği veriliyor, eğer o yemekten artan bir şey olursa diğer öğrencilere veriliyor; uygulama bu. Artmazsa o da verilmiyor. Diğer öğrenci dışarıda diyor ki: "Bunlar Suriyelidir." ve bir nefret duygusu oluşuyor. "Niye onlara veriyor bize vermiyor benim devletim?" diyor. Yani aslında bu ötekileştirmeyi, bu nefret duygusunu uygulamalarla kendimiz yaratıyoruz. Bu doğru bir şey değil arkadaşlar. Yani bir an önce... Evet, anlattıklarınızın hepsine katılıyorum ama uygulama bu, maalesef nefret duygusunu, ötekileştirme duyurusunu, dışlanma duygusunu yaratıyor, hatta ve hatta diyorlar ki: "Keşke biz de Suriyeli sığınmacı olsak da biz de yemek yiyebilesek, keşke biz de taşınmalı eğitimden yararlanabilesek ücretsiz, keşke bize de çanta verilse, bize de ayakkabı alınsa." Yani vatandaş, oradaki, o okullardaki Türk vatandaşları "Keşke biz de Suriye vatandaşı olsak." diye hayıflanıyorlar arkadaşlar. Bunu bize anlatıyorlar. Yani burada eğer yardım kartları veriyorlarsa bu öğrencilere de verin, o öğrencilere de yemek verin. Yani o okulun içerisinde bu uygulama yapılırken bire bir yaşıyor orada öğrenci. Ben dışarıdaki öğrencilerin vesairesinin ayırımı söylemiyorum. Yani burada tabii ki o insanlar eğitim hakkını alacak, en kutsal haktır, bir insan hakkıdır, vatandaşlık hakkıdır. Yani ben bunda taviz verin demiyorum ama Türk öğrencisi "Ben Suriyeli öğrenci olmak istiyorum." derse siz ne düşünürsünüz arkadaşlar? Yani bunu yaparken, tabii, Avrupa Birliği fonları... Biz onu sorduk. Avrupa Birliği fonlarıyla geliyor, bizim kaynağımız yok. Arkadaş, o zaman öğrenciler sizin... Yani bu yaratılan eşitsizlik, bu yaratılan kayırmacılık, bu yapılan adaletsizliğin tarifini öğrenciye anlatamazsınız arkadaşlar.

Benim söyleyeceklerim bu ve o kota meselesi, Sayın Yeneroğlu'nun dediği çok önemli. Belirli ilçelerimizde, okullarımızda bunun adı entegrasyon değil, Türk öğrencisi de artık Suriyelilere entegre oluyor yani biz bunu yaşıyoruz Urfa'da belirli okullarda ve o öğrencilerin sayılarının çok olması nedeniyle bu sefer eğitimde ileriye gidemiyor. Yani o kotayı... Ben de ilkokulu okurken Türkçe konuşmasını bilmiyordum, Kürtçe konuşuyordum, anadilim benim Kürtçe ama ne oldu o dönem? O entegrasyonla, o kotayla ve sairle öğrendik, bugün bu aşamaya geldik. Yani o uygulamayla ilgili sayıları çok olursa maalesef sıkıntı olur.

Suriyelilerle ilgili bir çalışma eksikliğini gördüm. Adres veriyorum: Zengen Mahallesi (Köyü) Ereğli-Aksaray-Konya sapağında; gidin, en azından 2 binin üzerinde Suriyeli orada mevsimlik tarım işçisi var ve orada bunların okul çağında öğrencileri var, aynı zamanda bizim yine Tür öğrencilerimiz var çünkü Türk tarım işçisi de orada var, mevsimlik tarım işçisi. Şu anda okullar aşağı yukarı kırk beş gündür, iki aya yakın açıktır, onlar orada tarlada çalışıyor. Yani şu aşamada mevsimlik tarım işçisi, Suriyeli mevsimlik tarım işçisi çocukları şu anda Zengen'e... Yanında da jandarma karakolu var, hatta jandarmayı arayın deyin: Orada kaç tane Suriyeli var? Yani bu kadar konu vahim, üstünde çalışılması lazım.

Tekrar emeklerinize teşekkür ediyorum.

Söz verdiğiniz için de Başkanım, teşekkür ediyorum.

İyi çalışmalar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU - Ben teşekkür ediyorum. sayın vekilimize.

Öncelikle ben sayın milletvekillerimizi saygılarımla selamlıyorum. Sayın Bakanımıza, bürokratlarımıza hoş geldiniz diyorum tekrar. Sunum için teşekkür ediyorum. Tabii, göç ve sığınmacı meselesi birçok ülkenin problemi. Türkiye Cumhuriyeti devleti de dünyada en fazla sığınmacı kabul eden ülkelerden birisi. Biz sayın vekilimizle birlikte, geçen hafta yine Birleşik Krallık'taydık, İngiltere'deydik, oradaki uygulamaları da az çok gördük. Tabii, ben Bakanlığımızın yetkililerine teşekkür ediyorum. İmkânlarımız ortada, bu imkânlarla ciddi manada bir hizmet veriliyor. Bunlar daha iyi olamaz mı? Daha iyi de olabilir ama biz... Az önce Sayın Yeneroğlu söyledi, Birleşik Krallık'ta gittik, oradaki sivil toplum kuruluşlarıyla da görüştük yani burada ifade özgürlüğüyle, efendim, İslamofobi ve ırkçılık -bizim de burada bir alt komisyonumuz da var bu manada- oradaki mesela geçen Temmuz ayının 27'sinde, ağustos ayında... Özellikle bu, ekim ayındaki İsrail'in Gazze'de uyguladığı soykırıma başladığı günden bu zamana Birleşik Krallık'ta da ciddi manada gösteriler oldu. 27 Temmuzda ve Ağustos ayında camilerimiz yakıldı, iş yerlerimiz kundaklandı, birçok olaylar oldu burada. Dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti devletin verdiği bu hizmeti önemsiyoruz.

Bir de tabii, soru sormak adına da şunu sormak isterim: Entegrasyon mu asimilasyon mu; bu her zaman tartışıldı. Ben de Avusturya'da iki buçuk yıl kaldım, oradaki onların yabancılara bakış açısını da biliyorum, işte Almanya'yı biliyoruz, İngiltere'yi az çok biliyoruz. Dolayısıyla uyum anlamında baktığımızda bu sığınmacıların çocuklarının sizce yüzde kaç Türkiye'ye uyum konusunda zorluk yaşayabilir? Bunu da öğrenmek istiyorum.

Bir de tabii, hazır Millî Eğitim Bakanlığımızın yetkililerini burada bulmuşken de konu dışında bir soru sormak istiyorum: Özellikle usta öğreticilerle ilgili halk eğitim merkezlerinde verilen kurslar kapatıldı. Bu kursları açmayı düşünüyor musunuz? Ne zaman açılabilir diye onu da sormuş olayım.

Teşekkür ediyorum.

Sorular bittiye -Başkanımız da ayrıldı- on beş dakika bir ara vermek istiyorum.

Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Uçacağım, Ankara dışına çıkacağım, onun için ama tutanaklardan takip edeceğim. “Niye konuştu, gelmedi?” demeyin. Hepinizden peşinen özür diliyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU - Estağfurullah.

Konuşmasını yapan zaten cevapları dinlemeden ayrılıyor Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yok, tutanakları takip eden bir arkadaşınızı yani birlikte çalıştık, biliyorsunuz aşağı yukarı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU - Tamamdır.

On beş dakika bir ara veriyoruz Başkanımızın da dönmesiyle ilgili.

Evet, geçici Başkan olarak...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Halk eğitimle ilgili sorunuz için.

ALT KOMİSYON BAŞKANI YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU - Tamam, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Halk eğitim merkezleri Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün uhdesinde olan... Bizim planlamalarımız, biliyorsunuz, eğitim-öğretim yılı başlamadan kurslarımız planlanır ve buna göre devam eder. Yıl içerisinde de taleplere göre kurslar açılır. Bunların önceden çok sağlıklı planlamak mümkün olmadığı için her sene ödenek üstü yapıldı ve ödenek üstü harcamalar... Açıkçası örnek veriyorum: Geçen sene Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Bütçe Başkanlığından bize 65 milyon saat ayrılmışken sene sonunda bu bütçelendirildi ve 110milyon saatle kapatıldı yani yüzde 100 artırımla kapatıldı fakat Anayasa Mahkemesi bu tarihte bir karar verdi: “Ödenek üstü harcama yapılamaz.” Bu “Ödeneküstü harcama yapılamaz.” kısmı bizim haziran ayında ödeneğimiz bitince yeni bir ödenek temininde imkânsızlıklara yol açtı. Yani şu anda Anayasa Mahkemesi kararı sebebiyle elimizde kaynak da olsa... Örnek veriyorum, böyle bir kaynak bulundu, bize aktarıldı, bu anlamda bile sorun yaşıyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU - Yani yeni yıla kadar açılmayacak mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Şu anda tasarruf tedbirleriyle ilgili bir sorun yok Kıymetli Başkanım, tasarruf tedbirleriyle ilgili değil bugün yaşadığımız sorun. Bu yaşadığımız sorun Anayasa Mahkemesinin verdiği bir karar.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Top Anayasaya Mahkemesine atıldı. Kusura bakmayın, 31 Mart seçimlerinden önce çok kurs yerleri açtınız ve hepsini seçim yatırımları yaptınız, ödenek, para orada bitti, ondan sonra topu Anayasa Mahkemesine atın. Hiç kusura bakmayın, seçim amacıyla, seçimi kazanmak için o kadar başıboş yerlere, kurs olmayan yerlere kurs açtılar hocam. Bakın, açıklıyorum, bölgemde bana bu şikâyetler geliyor. Bunların hepsini 31 Mart seçimi öncesi yaptınız, niye yaptınız, niye artırdınız, sebep neydi? Oy uğrunaydı. Şimdi, efendim, Anayasa Mahkemesi... Hiç Anayasa Mahkemesinin kusuru yok, günahı yok. Bu sizin yaptığınız yanlış uygulama.

ALT KOMİSYON BAŞKANI YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU - O da sizin düşünceniz, öyle değerlendirmeyelim.

Evet, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bakanlık seçim odaklı yapmayacaktı, ihtiyaç odaklı yapacaktı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Bizim son on yıllık bütün istatistiklerimize baktığımız zaman hemen hemen aynı sayıda, aynı oranda kurslarımız açılır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Seçim öncesi artıyor, 31 Mart öncesi artıyor, öncekiler de öyle.

MELİHA AKYOL (Yalova) - On yıl...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Arkadaşlar, çıkarın bakın, arkadaşlar bize bilgi versin. Bu seneki, 31 Mart seçimi öncesini çıkarın.

MELİHA AKYOL (Yalova) - Ondan önceki on yıl da hep yapıyordu.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Çıkarın bakın seçim öncesine.

ALT KOMİSYON BAŞKANI YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

On beş dakika bir ara vermiş olalım.

Teşekkürler.

Kapanma Saati: 16.27

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.47

BAŞKAN: Atay Uslu

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Evet, herhâlde sayın vekillerimiz sorularını sordular.

Şimdi, Sayın Bakanım, sizden tabii ki sırasıyla cevapları talep ediyoruz.

Tabii, biraz önce de söyledim yani siyasi kısmının değerlendirmesini biz yaparız, siz o tarafa bakmayın. Biz siyasi kısmı kendi aramızda yine konuşuruz, yine değerlendiririz ama teknik olarak sorulan sorular var, özellikle o konularda bir bilgi talep ediyoruz.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI CELİLE EREN ÖKTEN - Çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, yani bayağı bir not aldık. Müsaadenizle, ben, hani bilgilerin de doğru bir şekilde size iletilmesi açısından, sorumlu Daire Başkanlarımızdan da destek alarak...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Olur, olur.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI CELİLE EREN ÖKTEN - Onu, hani ben rica edeceğim.

Sorulara mümkün mertebe cevap vermeye başlayacağız. Sorularınız olursa onlara da memnuniyetle cevap vermekten mutluluk duyarız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyeleri; öncelikle “öğretmen eğitimi” demiştiniz Sayın Vekilim. Bizim, şu anda, hâlihazırda yani şu takvimde devam eden toplam 3 bin öğretmen eğitimimiz devam ediyor. Kasımın 20’sinde bitiyor, değil mi? Evet, bu “öğretmen eğitimi” dediğimiz, sınıfında yabancı uyruklu öğrenci olan öğretmenlerin bu eğitimden geçirilmesi. Bu, her sene yapılan rutin bir çalışmamız. Bu sene de tekrar kasım ayında bitecek şekilde 3 bin öğretmenimizi aldık eğitimlere ve az önce sizin ifade ettiğiniz başlıklarda eğitimler alıyorlar şu anda, üniversiteden hocalarımızın katılımlarıyla, alanın uzmanlarıyla iç içe.

İkincisi, özellikle okullarda, bu, hani travmaya uğramış çocuklarla ilgili neler yapıyorsunuz, sunuda yer almadığı için, tabii, bunlar çok detaylı olduğu için sunumda çok yer veremedik aslında ama okullarda “özel eğitim ve rehberlik hizmetleri” adı altında yürüttüğümüz ilk günden itibaren önemli faaliyetler var. Özellikle, Geçici Eğitim Merkezi Rehberlik Programı Geliştirme Çalıştayı’ndan başlayan, daha sonra geçici koruma statüsündeki bireylere yönelik rehberlik hizmetleri kılavuzu, geçici koruma statüsündeki bireylere yönelik özel eğitim hizmetleri kılavuzu; bunlar, tabii, kılavuzlar hazırlanıp öğretmenlerimiz eğitime alınarak bu kılavuzlardan istifadelerine sunduk.

Yine, psikososyal destek hizmetleri programı, psikososyal destek programı eğitici eğitimi kursu, psikolojik sağlık konusunda 4 adet psikoegitim programı, psikolojik ilk yardım “Pİ” diye ifade ettiğimiz program, travmatik yaşam olayları sonrasında okulda psikolojik sağlık, travmatik yaşam olayları sonrasında ailede psikolojik sağlık olmak üzere kitapçık, broşür, video; zorlayıcı yaşam olaylarıyla ilgili doğal afet, salgın hastalık, göç, terör, cinsel istismar, intihar ve yasın yer aldığı 10 farklı konuda travma sonrası grup temelli müdahale programı... İfade ettiğiniz akran zorbalığı konusunda özellikle öğrencilerin farkındalık kazanmalarını sağlamak amacıyla kademelere yönelik eğitimler verildi ve bunlar rehber öğretmen ve psikolojik danışmanlara yönelik kuramsal kitap hazırlandı. Siber zorbalık konusunda yine aynı şekilde öğrencilerin kendi dillerine de çevrilerek bunlar öğrencilere dağıtıldı. Bunlar özellikle ilk aşamada rehberlik alanında yaptığımız çalışmalar oldu.

Bir de PIKTES projesi kapsamında, Sayın Vekilim, aynı zamanda sadece bunun için bu okullarda görevlendirilen 274 psikolojik danışman öğretmenimiz var. Yine, bu öğretmenlerimiz aynı zamanda “gelişimsel rehberlik” diye ifade edilen yani kriz odaklı değil tedbir odaklı, önleyici tedbir alacak şekilde çalışmalar yürütüyorlar.

MESEM’lere yönlendirmeyle ilgili notlarımız var. MESEM’lerle ilgili, öğrencilerimizin mesleki eğitime kazandırılması yönünde de önemli çalışma var. Mesleki Eğitimden Daire Başkanımız da burada. Sizin ekleyeceğimiz bir şey var mı bu konuda MESEM’lere yönlendirmeyle ilgili? Sayın Genel Müdürüm, 14.655 Suriyeli öğrencimizin kayıt işlemi gerçekleştirildi şeklinde bilgimiz var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRENCİ İŞLERİ VE SOSYAL ETKİNLİKLER DAİRE BAŞKANI MURAT NEDİRLİ - Sayın Genel Müdürüm, 14.655 Suriyeli öğrencimizin kayıt işlemi gerçekleştirildi şeklinde bilgimiz var.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - “MESEM’lere kaydı.” mı dediniz bunu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Evet, mesleki eğitim merkezi. Doğru, mesleki eğitim merkezlerimiz bizim yani bu öğrencilerin ihtiyaç duyduğu ve talep gören alanlarımız. Tabii, mesleki eğitime yönlendirmeyle ilgili ciddi çalışmalarımız var, bu konuda burs çalışmaları var; rakamları hemen söyleyeceğim. Mesleki eğitim burs desteği mesleki eğitimi tercih eden öğrenciye aylık 1.150 lira, okula dönüş ücreti olarak bir sefere mahsus 2.350 lira; toplamda 44 bin öğrenciye bu kapsamda da PIKTES projesi kapsamında burs sağlıyoruz. Burada mesleki eğitime yönlendirerek bir meslek sahibi olmaları konusunda da çalışmamız var.

Yine, İMEP kapsamında 12 ilde, bunlar Adana, Ankara, Bursa, Antep, Hatay, İstanbul, İzmir, Maraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Mersin; erişim faaliyetlerinde toplam 24.118 Suriyeli öğrenciye bu anlamda hizmet verildi.

Aldığımız notlarda kotayla ilgili bir konu vardı. Sayın vekillerim, şu anda 475 okulumuzda yüzde 50’nin üzerinde yabancı uyruklu öğrenci var yani okul mevcudunun yüzde 50’sinden fazla. Bu, Türkiye’deki bütün okulların içerisinde 475 okul. 475 okulla ilgili daha önce bizim kota uygulamamız vardı. Şöyle ifade edeyim: Bir okulun yabancı uyruklu öğrenci sayısı yüzde 25’in üzerine çıktığı zaman bu öğrencileri en yakın okula taşıma yoluyla eğitime erişimlerini sağlıyorduk fakat daha sonra, ilerleyen yıllarda bu tedbirimizi boşa çıkaran

başka gelişmeler oldu. Mahallelerin, bölgenin nüfusunun demografik yapısının yavaş yavaş değişmesiyle birlikte mahalle tamamen yabancı uyruklu öğrencilerden oluşan veya ailelerden oluşan veya çoğunluğu bunlardan oluşan bir nüfusa ulaştı, artınca açıkçası okullarımızdaki öğrenci sayısı da bunlardan direkt etkilendi. Şimdi, bununla ilgili İçişleri Bakanlığımız Göç İdaresi Başkanlığı bize yaptıkları bilgilendirmede Türkiye’de bu kapsamda olan, riskli görülen -yaklaşık 160 ilçeydi- yabancıların buraya ikametini kapattı. Dolayısıyla bu tedbirle birlikte okullarımızdaki öğrenci nüfusu da kademeli olarak düşmüş olacak. Yani yeni artış olmadığı için, yeni yerleşim olmadığı için oraya, buradaki öğrenci nüfusu da yavaş yavaş azalmış olacak. Aynı zamanda, az önce ifade etmeye çalıştığım projeler kapsamında taşıma faaliyetlerimiz devam ediyor. Yine, Gaziantep’te -en yoğun illerimizden bir tanesi- şu anda il ve Valiliğin yaptığı çalışmayla riskli görülen, bu anlamda yüzde 50’nin üzerinde görülen okullarımızın tamamının eşleştirilen diğer okullara taşıma işlemleri bu dönem başladı şu anda, çalışmalar devam ediyor. Bize bu konuda talep gelmesi hâlinde yani taşımayla ilgili talep gelmesi hâlinde proje kapsamında bu çocuklarımızı taşıyarak okullardaki riski azaltmayla ilgili çalışma yürütüyoruz.

Sayın Vekilim, hani özellikle pembe tablo çizdiğimizi söyledi.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Şimdi, Genel Müdürüm, Türkiye’de yapı denetime bakıyorsunuz, dört dörtlük kâğıt üzerinde her şeyi ama en ufak bir sarsıntıda yerle bir oluyor. Bizim Türkiye’deki genel sorunumuz bu aslında. Kâğıt üzerinde her şey çok iyi ama uygulama ve pratik farklı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Sayın Vekilim, ama ben tersine... Ben mesela çok iyi bir sonuç görmedim sundukları tabloda. Özellikle ortaöğretim ve üstünde rakamlar hani siz de baktıysanız... “Yüzde 50” demek çok düşük bir rakam demek netice itibarıyla yani onu da gördüm, onu da söyleyeyim ama şunu da görmek lazım: Hani bu süreç içerisinde geçmiş yıllarda bu oran çok daha düşükmüş, anladığım kadarıyla zaman içerisinde yükselmiş; bu, birincisi.

İkincisi de ben Göç İdaresinde çalıştım tabii, Göç İdaresinde çalışırken Kobani, Ayn el Arap sürecinde, tahliye sürecinde de görev aldım yani oradan Türkiye’ye geçiş sürecinde Suroç’ta görev aldım, orada koordinatör olarak görevlendirildim, kendim de gittim yani gönüllü olarak gittim. Orada gördüm ki mesela, özellikle Ayn el Arap ve Kobani’den geçenlerin büyük bir kısmının okulla hiç tanışmadıklarını gördüm. Türkiye’ye geldikten sonra onların aslında belli bir kademede eğitime eriştiklerini, yükseldiğini gördüm ama siz de ifade ettiniz hep, biz de biliyoruz, bir kültür işi bir de bu, okula gitme işi, bir devamlılık işi. Özellikle hani ortaöğretim üstünde Türkiye’de de bu rakamlar düşük, onu bir kabullenmek lazım, liseye öğrencinin gitmesini istemek lazım, kabullenmek lazım. O göç eden toplumda bunun düşük olduğunu düşünüyorum o kültürün ben. Tabii, o da şeyi etkiliyor, siz de söylediniz yani ciddi bir şekilde okullaşmayı etkileyen önemli unsur ama öbür taraftan da tabii, göçmenlerin ister istemez dışlanması, ötekileştirilmesi de ciddi problem. Dediğiniz gibi, farklı bir kültür, farklı bir kültüre geliyorsunuz, farklı bir kültürün eğitim sistemine tabi oluyorsunuz; bu da ister istemez başka bir direnç oluşturuyor, bunların hepsi aslında direnç konuları. Hani bunları oturup belki de konuşmak ve tartışmak lazım. Nasıl bir eğitim sistemi olsun? En başta Türkiye’ye gelenlere ne yapmıştık? Geçici koruma, geçici eğitim merkezlerinde Suriye müfredatı vermiştik. O ciddi bir problemdi. Şimdi, döndük, Türkiye müfredatı veriyoruz, belki bu da bir problem ister istemez. Bunun idealini bulmak lazım.

Şimdi, Belçika’da göç ve uyum konusunda biraz çalışma yaptım ben. Belçikalıların eğitimle ilgili söyledikleri bir şey var, Belçikalılar önce göçmen öğrenciler geldiğinde, göçmen çocuklar geldiğinde demişler ki: “Biz kendi sınıflarımızla, okullarımızla eğitelim.” Kendi okullarına almışlar ve ciddi bir dirençle karşılaşmışlar, Belçikalılar demişler ki: “Göçmenlerle aynı okulda olmak istemiyoruz.” Çünkü işte, eğitim kalitesini düşürüyor, diğer sorunlar vesaire. Sonra, Belçika politika değiştirmiş, demiş ki: “Göçmenlerin ilk yedi yılını ben ayrı okullara vereceğim, bir kaynaştırma, bir alışma olsun. Sonra biz onları kendi okullarımıza alacağız.” Bu modelin de bir süre sonra başarısız olduğu görülmüş çünkü Belçikalılar diyor ki, Belçikalı bir akademisyen: “İlk defa Belçikalılar Belçikalı olduğunu keşfetti yani milliyetçilik duyguları, ırkçılık duyguları arttı. Onlar öbür mahallede, biz bu mahallede. Bu sefer mahalleler arasında, şehirler arasında ciddi bir kırıma ve bölünmenin olduğunu gördük. Bu sefer dedik ki: “Biz yine beraber sisteme devam edelim.” Yani dünya aslında bunların hepsini deniyor bir şekilde. Bu kolay değil ama eğitim politikasında hani doğru bir eğitim, entegrasyon modeli -”uyum modeli” diyelim, biz “uyum” kelimesini kullanıyoruz kanunda- uyum modeli bundan sonraki süreci de çok etkileyecek bir konu aslında. Çocuklar ne kadar sistemin içine dâhil olursa, uyum sağlarsa bundan sonraki süreçte de aslında o kadar birlikte yaşam kolaylaşacak diye düşünüyorum. Yani Genel Müdürümün ilk söylediği -ben biraz önce çok şey yaptım- yani bir çocuk bile sistemin dışında kalmamalı. Bir çocuk sistemin dışında kalıyorsa ya da “Kaldı.” diyorsak aslında çok büyük bir eksikliğin içindeyiz yani küçük bir eksikliğin değil çok büyük bir eksikliğin içindeyiz hakikaten, katılıyorum bu konudaki şeyinize ama çok pembe tablo da çizmediler, onu da söyleyeyim.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Olması gerekenden çok daha pembe bir tablo, kişisel görüşüm. Belki öyle değildir ama.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Sayın Başkanım, tabii ki eksiklerimiz çok yani bunun farkındayız. Bizim bugüne kadar yaptıklarımızı hani anlatma gayreti içerisindeydim, bugünkü sunum aslında bu minvalde hazırlandı ve tabii ki bu konuda aldığımız tedbirler de belki başka bir bilgilendirme konusu olabilir çünkü gerçekten çok kapsamlı bir iş bu. Belki de ilk defa böyle büyük bir -öyle tanımlıyoruz sosyolojik açıdan da- göçü “Suriye göçü öncesi ve sonrası” diye yeniden tanımlamak da gerekecek. Bu anlamda da biz de bu alanda tecrübe kazandık ve gerçekten her bir öğrencinin eğitim öğretime kazandırılmasıyla ilgili kapı kapı, hane hane ev ziyaretleri yaparak bizim kendi öğrencilerimizle ilgili nasıl hassasiyet gösteriyorsa okula kazandırılmasıyla ilgili, bu çocukların eğitim öğretime kazandırılmasıyla ilgili aynı çalışmayı yapıyoruz.

Sayılarla ilgili bir eleştiriniz olmuştur. Sayılarla ilgili bir paylaşım yapayım. Sayın Vekilim, bu sayılar tamamen hane ziyaretleri sonunda elde edilen ve bu rakamlar, Göç İdaresi Başkanlığından, Türkiye’de yaşayan Suriyeli veya yabancı uyruklu şahısların, ailelerin çocuklarının net ayak izleri alınarak, takipleri yapılarak elde edilmiş rakamlar. Dolayısıyla, okullaşmayla ilgili rakamların biz sağlıklı olduğunu düşünüyoruz. Bunu da özellikle isim isim, okul okul takip ettiğimiz için net bir şekilde ifade edebiliriz.

Elbette, bu arada ortaöğretimle ilgili kısmı -Başkanımız da ifade etti- geldikleri bölgede lise eğitiminin zorunlu eğitim olmaması. İki, bu alanlarla ilgili Kuzey Suriye bölgesindeki eğitim anlayışının da o bölgeye gidip gelmiş biri olarak ciddi, problemlili bir alan olduğunu

bildiğimden dolayı ve son beş altı yıldır neredeyse eğitim öğretimle hiç uğraşmadıklarından dolayı, bu istatistikler gün geçtikçe artacak istatistikler ancak özellikle mesleki eğitime yönlendirmeyle ilgili de bu tür teşvikleri, tanımlamaları, bu konudaki aile ziyaretlerinin de aslında bu alanları tanıtmayla ilgili geçirerek eğitim sistemi dışında kalmış her bir bireyin toplumsal anlamda bir sorumluluk yüklediğini bilerek bu anlayışla çalışıyoruz. İnşallah önümüzdeki yıllarda bu oranlar da artacaktır.

Onun haricinde dille ilgili dediniz... Türkçe öğreticiliğiyle ilgili bizim şu anda okullarımızda Türkçe dili öğretmeyle ilgili görevlendirilen yani Türkçemizi bu yabancı uyruklu öğrencilere öğretmeyle ilgili proje kapsamında görevlendirdiğimiz öğretmenlerimiz var. Bunlar sınıf öğretmeni, Türk dili ve edebiyatı öğretmeni ve Türkçe öğretmeni branşından, tamamen bu alanda ama aynı zamanda bu öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere de biz Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü olarak A1, A2, B1 düzeyinde Zazaca ve Kürtçe Kurmanci, A1, A2 ve B1 düzeyinde programlarımızı açtık, eğitimler devam ediyor. Yine, Zazaca da aynı şekilde.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Bakanlık bünyesinde programlaştırıldı değil mi? Yöneticilerin eğitimiyle ilgili..

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Evet, Bakanlık. Yöneticiler değil ülkemizde yaşayan, ister Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı isterse yabancı uyruklu öğrenci olsun veya yabancı uyruklular olsun, göçmenler olsun, hepsi bu kurslarımızdan istifade edebiliyorlar, katılabiliyorlar.

Yine, Süryaniceyle ilgili şu anda Talim Terbiye Kurulunda onay aşamasında, bu konu da bitmek üzere, inşallah kısa süre sonra açacağız. Bu da yine aynı şekilde, o bölgeden gelen ve bu alandaki dil eğitimine ihtiyacı olan sığınmacılara, koruma kapsamındakilere, yabancı uyruklulara sunduğumuz... Hani biz entegrasyon ifadesini Türk eğitim sistemine entegrasyon olarak, uyumu kullanıyoruz her söylemimizde ve çalışmalarımızda da uyumu merkeze alıyoruz ama Türk eğitim sistemine entegrasyon olarak, proje doğasında yazıldığı için, teknik bir ifade olarak kullandığımız için bunu kullanıyoruz. Yoksa bütün çalışmalarımızda kültürümüze de aslında bir uyum var ve uyumu merkeze alarak çalışıyoruz. En son 22 Aralık tarihinde Ankara’da Türkiye’den bütün yabancı uyruklu öğrencilerin katılacağı halk müziği ve halkoyunları, yöresel ve o bölgeye ait gösterilerimiz olacak. Vaktiniz olursa, müsait olursanız katılmanızı arzu ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Arapça var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Arapça var. Arapça zaten genel nüfusun büyük bir kısmı Arap olduğu için onlarla da ilgili Arapça eğitimleri hem okullarımızda, imam-hatip okullarımızda hem proje kapsamında istihdam ettiğimiz ve eğitimine devam ettiğimiz önemli bir alan olarak gördüğümüz bir alan.

Bir başka konu, fonların amacı dışında kullanıldığıyla ilgili bir husus dile getirildi. Başkanım, bizim fonlarımızın harcama usulleri takdir edersiniz ki denetime açık ve her bir kuruluşunun hesabını verdiğimiz hem kendi Sayıştayımıza hem Avrupa Sayıştayına hem bu IVR denetimlerimiz, tamamen bağımsız denetçilere verdiğimiz denetimler neticesinde harcadığımız fonlar. Bırakın fonların başka bir yere aktarılmasını veya kullanılmasını, harcama usulünde bile eğer burada bir şeyi görürlerse yani yanlış bir yorum veya farklı bir yorum görürlerse doğrudan “ödenemez raporu” getirdikleri, sonradan bunu anlatmakta da çok zorluk çektiğimiz durumlar var. Açıkçası bu kapsamda elde edilen fonların tamamını buraya aktarıyoruz. Kastınız şeydi muhtemelen: “Bu çocuklara geliyor bu fonlar, niye sadece çocuklara değil de oraya?” Dört yıl Gaziantep Millî Eğitim Müdürlüğü yaptım, 2018’e kadar PIKTES-1 projesindeyken durum gerçekten sadece bu öğrencilere yönelikti yani gelen fonlar sadece Suriyeli öğrencilere yönelik harcanıyordu ve onlara kırtasiye yardımı, kılık kıyafet yardımı, çanta yardımı konusundaydı ama aynı mahallede oturan, sosyoekonomik anlamda, bölgesel anlamda “dezavantajlı” diye değerlendirebileceğimiz, aynı okula giden sıra arkadaşına verilip diğerine verilmemesi başka bir problemi daha getirdi. Bu problem neticesinde, tabii ki, bizim bu öğrencilerle ilgili Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak, Millî Eğitim Bakanlığı olarak ciddi bir imkân sağlıyoruz, desteklerimiz var ama proje kapsamında vatandaş “Bu projeden mi geliyor, Türkiye Cumhuriyeti devleti kaynaklarıyla mı geliyor?” ayrımı yapamayacağı için biz de delegasyonla görüştük ve bunlar da delegasyon tarafından “Doğrudur, haklısınız.” denilerek... Yani kendi planlamamız veya kendi çalışmamız değil bu, bu, bizim teklifimiz, gördüğümüz bir sorun olarak ilettiğimiz. Sonucunda da karşı taraftan “Evet, doğru, bundan sonra bu şekilde olması gerekir.” dedikleri için yüzde 51’e yüzde 49 oranında bir dağılımla faaliyetlerimizi sürdürüyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Bu yalnızca Millî Eğitimde değil, biliyorsunuz, problem olduğu için farklı alanlarda da oldu. Mesleki yeterlilik yetenek kazandırmak için Avrupa Birliği fonları var göçmenlere yönelik. Yalnızca göçmenlere o para geldiği zaman “İŞKUR, göçmenlere, Suriyelilere kurs açtı, onlara destek veriyor.” diye kamuoyunda yanlış bilgiler çıkıyor ve düzeltmek çok zor oluyor bunu. Bu Avrupa’da da fark edilen bir şeydi aslında. Şimdi, Avrupa Birliği bütün fonlarını, kendi içinde kullandığı fonları da artık tüm toplum için yapmaya başladı belli bir oranda. Şimdi, İŞKUR’un Avrupa Birliği fonlarından gelen desteklerle açtığı kurslara Türk vatandaşları da katılıyor, göçmenler de katılıyor ki o toplumsal algı biraz kırılsın diye.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Ben de Millî Eğitim bütçesi bu eşitliği sağlamalı diyorum. Neyse, tamam, devam edelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Siz öyle derken bir başka arkadaş da diyor ki: “Türkiye’nin paralarını niye bunlara harcıyorsunuz?” Neyse, Komisyon aslında bunları tartışmak ve doğrusunu göstermek üzere var, en başta söylediğim gibi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Mahmut Tanal Milletvekilimizin, Turgut Özal, Haliliye ve 4 tane okulla ilgili sorusu vardı. Bununla ilgili -kendileri yok herhâlde- Şanlıurfa’da SEUP kapsamında -bu da bir proje- Eyyübiye Mesleki ve Teknikte 150 Türk, 150 Suriyeli öğrenciye, Turgut Özal MTAL’de 12. sınıf dışında devam eden tüm öğrencilere destek verilmiş, toplam 280 öğrenci var, 185 Türk, 95 Suriyeli. Borsa İstanbul MTAL’de 334 öğrenci 167 Türk, 167 Suriyeli öğrenci projeden faydalıyor. Birecik Ayşe Faruk Pınarbaşı MTAL’de 45 Türk ve 45 Suriyeli. GAP MTAL’de 150 Türk, 150 Suriyeli öğrenci eşit şekilde dağıtım yapılıyor. Suruç Sabancı MTAL’de de 117 Suriyeli, 117 Türk öğrenci yani yaklaşık yüzde 50-50 oranında bu SEUP kapsamda destekleme veriliyor. Buradaki sayın vekilimizin ifade ettiği verilerle ilgili sahadan ve genel müdürlükten elde ettikleri rakamları en azından burada arz etmiş olayım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Çok teşekkür ederim, sağ olun, bu rakamları almak bizim için önemli.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Bunun haricinde, “Özellikle mültecilerin ve ailelerin asimile olma korkusu var mı?”yla ilgili bir soru vardı. Tabii, bu konuda, asimilasyondan ziyade Türkçe öğrenmeye direnç göstermeyle ilgili bir problem hiç yaşamadık aslında. Daha çok ihtiyaç duymamalarıyla alakalıydı. Yani eğer öğrenci veya birey Türkçeye ihtiyaç duyuyorsa bunu hızlı bir şekilde öğreniyor ama duymuyorsa yani yaşadığı mahallede, kasabı, manavı, işte gittiği kurumlarda bu anlamda ihtiyaç duyulmayacak şekilde düzenlemeler yapıldıysa Türkçe öğrenmeye ihtiyaç duymuyorlardı ve bununla ilgili de tabii biz Türkçe öğretimi konusunda problem yaşıyorduk okullarımızda. İşte az önce de ifade ettim, mekânsal seyreletmeden veya taşıma yoluyla başka mekânlara bu ailelerin veya çocukların taşınmasıyla birlikte bu problemin zamanla aşılabileceğini düşünüyorum ama böyle mülteci ailelerin asimile olma korkusunu anlatan bir şeyle karşılaşmadık açıkçası, doğrudan böyle bir şey olmadı. Dolayısıyla, bu konuda da ekstra bir tedbir alma ihtiyacı olmadı.

Paydaş kurumlara kaynak aktarılıyor mu? Evet, herhangi bir STK’yle herhangi bir dernekle veya vakıfla bu anlamda doğrudan herhangi bir aktarma veya çalışma içerisinde değiliz. Bu fon doğrudan bizim Millî Eğitim Bakanlığına, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü uhdesindeki PIKTES Projesi kapsamına geliyor, dolayısıyla böyle bir fon aktarımı söz konusu değil ama iş birliği içerisinde olduğumuz kurum, kuruluşlarımız, bakanlıklarımız, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı gibi bakanlıklarımızla da bu faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

Çocuk işçiliğiyle ilgili...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Çalışma Bakanlığını davet edeceğiz. Çalışma Bakanlığı da var konumuzda.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Çünkü ortaöğretim düzeyinde çok var. Dolayısıyla ya bunlar işçileştiriliyor ya erken evlilik denilen durum yaşıyor ya da eve kapanıyor yani bu üç ihtimal dışında bir şey herhâlde olamaz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Evet, muhtemeldir.

Evet, bunun haricinde bendeki notları ana hatlarıyla toparlamaya çalıştım ama. Müsaadenizle bir konu daha var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Son bir şey yapalım, teşekkür edelim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Biz tabii, bu faaliyetlerimizi yürütürken aynı zamanda... Aldığım notlarda “Kız çocuklarına yönelik tedbirler alınıyor mu?” sorusu...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Pozitif ayrımcılık yapıyor musunuz kız çocuklarımıza?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Evet, bu anlamda her projemizde kız çocuklarının burslardan faydalanmasından tutun okula kayıtlarına kadar, öğrencilere öncelik tanıyacak veya işte burs miktarlarını kız öğrencinin lehine olacak şekilde düzenliyoruz ve bu şekilde ödemeler yapıyoruz ama çocuklarımızın o bireysel farklılıklarıyla ilgili tedbir alıyor muyuz yani bu Suriyeli çocuklar, yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili? Onların kültürleri farklı, kimlikleri farklı, dolayısıyla “Bunları dikkate alıyor musunuz?” diye yanlış hatırlamıyorsam siz böyle bir şey ifade etmişsiniz. Bizim bu seneki Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde de özellikle karşılığını bulan inanç, kimlik ve dezavantaj durumlarıyla ilgili bütün tedbirleri, öğretim programları hazırlarken planlamak ve bu planlama neticesinde de muhtemel risklere karşı tedbirleri almayla ilgili bir temel yaklaşımımız var. Bu seneki, özellikle zaten uygulamada vardı ancak müfredatı da ve programa da ve yazılı metinlere de girmesi açısından bunu önemsiyoruz. Özellikle göçle ilgili bu coğrafyada, göç meselesiyle ilgili uzun yıllardır çalışan kurumlarımız olduğu gerçeğinden yola çıkarak bu zaten bizim Millî Eğitim Bakanlığının merkeze aldığı bir konuydu. Aynı zamanda aile okulu ve aile eğitimleri modelimizle de mutlaka bu konu, bu seneki aile ve veli eğitimlerimizde kimlik, inanç, bireysel farklılıklar, tutum gibi konular da işlenerek veli toplantılarında öğretmenlerimize ve ailelerimize anlatacağımız hususlar olacak. Tabii ki bunu yaparken, az önce de ifade ettim, bizim Millî Eğitim Bakanlığındaki hem bu konuda eğitim almış formatör öğretmenlerimiz hem de sahadaki yöneticilerimiz az önce ifade ettiğim başlıkları da merkeze alacak şekilde tedbirlerini alacaklar.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Bir soru kaldı, geri gönderme merkezlerinde okul çağında kaç çocuk var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ CENGİZ METE - Tabii, Göç İdaresine sorduk onu, henüz oradan daha cevap yok ama şunu biliyorum: Yetişkinlere yönelik geri göndermede 44.089 kişiye kurs açmışız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Sayın Vekilim ben cevap vereyim isterseniz, şöyle: Biliyorsunuz, geri gönderme merkezleri uzun süre sığınmacıların, düzensiz göçmenlerin tutulduğu noktalar değil. Geri Gönderme Merkezleri idari bir tedbir olarak, sınır dışı edilme ihtimali veya sınır dışı kararı alınan kişilerle ilgili onların alıkonulduğu yerler, bir hapisane değil bir kere. Buralarda

kalış süreleri çok uzun değil çünkü kanunumuz kalış süresi olarak altı ayı öngörüyor, altı aydan sonra onlar aslında bir şekilde çıkıyorlar veya sınır dışı süreçleri işliyor. Yani geri gönderme merkezlerinde iki yıl, üç yıl kalma ihtimalimiz yok, kanun hiçbir şekilde buna izin vermiyor. Olağanüstü durumlarda bir altı ay daha uzatılabiliyor kanunda.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - GGM’den GGM’ye aktarılanlar var. Bilgilerimizi paylaşıyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Yok, ben hani şey için... Dolayısıyla oralarda bir yıldan fazla kalma ihtimali neredeyse sıfıra yakın bir rakam ve bunların tamamı düzensiz göçmenler. Yani biz Komisyon üyeleriyle geçmişte gittik, bizim raporumuzda, bir önceki raporumuzda geri gönderme merkezinde ziyaretlerimizle ilgili şey var. Oralarda geçici sınıfların açıldığını, geçici öğrenciler için hani biraz uzun süre kalan öğrenciler için sınıfların açıldığını veya farklı eğitimlerin verildiğini biliyoruz, bunu da ifade edelim. Geri gönderme merkezlerinde kalmak süreklilik arz etmediği için yani bir hapisane gibi olmadığı için, üç yıl, beş yıl kalma söz konusu olmadığı için buralardaki çocukların tutulma ihtimali de çok zayıf, onu da ifade edeyim.

Teşekkür ederiz.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Ben size bu usule uymayan birtakım veriler ileteceğim, umarım ilgilenirsiniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Tabii, tabii, ilgileniriz, ilgileniriz. En başta söyledik, şuna inanıyoruz: Çocuk çocuktur. Çocuk kelimesinin başına herhangi bir sıfat getirilemez. Dolayısıyla bu çocuklar için yapılması gereken her türlü faaliyet hepimizin görevidir, bu sürecin içindedir. Eğitim en başta gelir. Bir çocuğun bile eğitim dışında kalmaması bizim hedefimiz olmalı. Bir çocuk bile eğitimin dışında kaldıysa aslında az eksiklik değil, çok büyük bir eksikliğin içindeyiz diye düşünürüm.

O yüzden, ben teşekkür ediyorum ama bu süreç kolay bir süreç değil.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI CELİLE EREN ÖKTEN - Ben bir şey eklemek istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Tabii Sayın Bakanım.

Bu süreci artırmak, hep beraber bu süreç üzerine çalışmak zorundayız. Biz de Komisyon olarak geçmişte 26'ncı Dönemde hazırladığımız raporda demiştik ki: "Geçici eğitim merkezleri kapatılmalıdır çünkü geçici eğitim merkezlerindeki müfredat Türkiye müfredatıyla çelişiyor ve bundan sonra çocukların bir sonraki eğitime devam etmeleri zorlaşıyor. İçerik olarak vesaire olarak sıkıntılı bir durum var. Geçici eğitim merkezleri geri dönüşü kabul ederek yani 'Geçici olarak dursunlar sonra dönecekler.' mantığıyla ve paradigmasıyla kurulmuş yerler. Dolayısıyla bu paradigmadan kurtulunup, geçici eğitim merkezleri kapatılıp tamamen örgün eğitimin içine alınmalıdır." diye raporumuza yazdık. Daha sonraki dönemde de Millî Eğitim Bakanlığımız -burada da takvimde öngörüldü- hem bizim raporumuza atıfta bulunarak aslında bu süreci başlattı. İnşallah, biz de bu dönemdeki çalışmalarımızda buna benzer önerilerde bulunuruz, Bakanlığımızla beraber çalışırız, yürütme organına da bu konuda destek vermiş oluruz diye düşünüyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI CELİLE EREN ÖKTEN - Evet, ben sevgili meslektaşına bazı yeniliklerden bahsetmek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum, hakikaten bu bilgilendirici yani ufuk açıcı sorularınızdan dolayı. İnşallah, çocuklarımız söz konusu olunca iş birliğiyle çalışmamız bence elzem.

Öncelikle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde program okuryazarlığı bölümünün alt kısmında özellikle ölçme değerlendirme, hatta 5'inci modül onu incelemenizi ben çok arzu ederim. Orada bu "Farklılaştırılmış" başlığı altında bireysel öğrenme biçimleri... Bu bütün çocuklarımızı hedef alan, bireysel farklılıkları temel alan bir değerlendirme ve öğrenme biçimi. Öğrenme, çıktıları ve kanıtlarıyla birlikte hakikaten beceriler örgüsü içerisinde veriliyor. Bunun ben bütün çocuklarımız için yani hem misafir hem sığınmacı hem mülteci ve bütün çocuklarımız için bir eğitimci olarak çok faydalı olacağını düşünüyorum.

İkinci husus da bu hafta sonu Van'daydım. Ben her gittiğim yerde kız okullarını özellikle kız pansiyonlarını ziyaret etmeye çalışıyorum, Van merkezde ziyaret ettim. Oradaki kızlarımızla konuşuyoruz, malumunuz YKS'ye hazırlanıyorlar. Tabii, yapılan uyarılardan bir tanesi erken evlilik "Aman hani yapılmasın." diye. Bu toplumsal bir şeyimiz, buna hep birlikte eğilmemiz lazım. Yani bence bu sırf yabancılar için değil, toplumumuzda böyle var. Biz eğitimciler olarak ve hanım eğitimciler olarak bunlara, çocuklarımıza rol model olmalıyız, bunu ifade etmek istiyorum.

YKS'ye hazırlanırken bir bilgilendirme daha yapmak istiyorum. Dün MEB Bireysel Platformu (MEBİ)'nin bir lansmanı yapıldı. Bu MEBİ'nin de... MEBİ... Adresini verirsek...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Millî Eğitim Bireysel...

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI CELİLE EREN ÖKTEN - Yok, yok, linkini de verirsek, incelemenizi de çok arzu ederim. Hakikaten çocuklarımızın kendi başlarına hazırlanabileceği, öğrenmeyi öğrendikleri bir platform, bunun da ben büyük bir katkı sunacağımı düşünüyorum özellikle de -biraz pozitif ayrımcılık yapacağım ama- kız öğrencilerimize yani hani evde olan veya okumayı erteleyen ama inşallah hayallerinde okumayı, bir yerlere gelmeyi hayal eden kız öğrencilerimize.

Bir üçüncüsü de Sayın Bakanımızın rehberliğinde bu sene 3 tane gündem maddemiz var. Bir tanesi Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, biri mesleki eğitim. Burada bir parantez açmak istiyorum: Ortaokullara mesleki eğitimi çekmek istiyoruz, zanaat atölyelerini... Ben 2 tanesine gittim, fırsat buldukça gitmeyi düşünüyorum. Hakikaten, yine kız öğrencilerimizin bu zanaat atölyelerine özendirilmesi de bence önem arz ediyor. "Ne öğrendiniz?" dersiniz akım nasıl kesilir, priz nasıl takılır, çıkarılır gibi, zil nasıl bağlanır gibi bunlar vardı. Bir üçüncüsü de aile, aile okulumuz, hakikaten orada da didaktik değil, tamamıyla etkinlikler üzerinden, paylaşımcı bir şekilde, aileleri de eğitime dâhil ederek sosyal farkındalık yaratma. Bildiğiniz gibi, bu bir ekip işi, bu bir aile işi. İnşallah, el birliğiyle, hep birlikte güzel yarınlara doğru yol alacağız.

Ben çok teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Sayın Bakanım, ben de çok teşekkür ediyorum. Sayın Genel Müdürüm, Daire Başkanım...

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI CELİLE EREN ÖKTEN - "mebi.eba.gov.tr"

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Ben de çok teşekkür ediyorum. Ben de 3 kız babası olarak kızlar için yapılan her şeyin aslında doğru hareketler olduğunu düşünüyorum.

Sağ olun.

Biz, tabii, uyumun, göç politikalarının eğitimle doğrudan bağlantılı olduğunun farkındayız.

Sağ olun, bir emeğiniz var, emeğiniz için de teşekkür ederiz. Hep beraber ideali gerçekleştirmek için, daha iyiyi gerçekleştirmek için inşallah çalışacağız.

Katkı sunan vekil arkadaşlarıma da teşekkür ediyorum.
Toplantıyı bitiriyorum.

Kapanma Saati: 17.23